



HRVATSKA RIJEĆ

LIST ZAJEDNICE HRVATA U MAKEDONIJI

LIPANJ 2009. g. BR. 23

Čestit Dan državnosti





Uvodna riječ urednice,

Bliži se deseta obljetnica našeg glasila koje je nastalo iz entuzijazma i svestranosti našeg maestra Ljubomira Brangolice. Prvi broj osvanuo je na samo četiti stranice, ali dovoljno da ovjekovječi najvažnije događaje i ostavi trag o djelovanju Hrvata u Republici Makedoniji.

List je polako rastao zahvaljujući poboljšanim finansijskim mogućnostima i požrtvovanom radu Nene Kostovske i suradnika, i danas izlazi na više od 20 stranica. Konačno, vrijeme je da dobije naslovnicu i nove rubrike. Uz izvješća o događajima i ustaljenog predstavljanja hrvatskih gradova i pisaca, od sada moći ćemo pratiti i povijest hrvatskoga naroda.

Nažalost to nije uspio učiniti maestro Brangolica jer se poslije dvije godine morao povući s predsjedničke dužnosti na uporno inzistiranje nekih pojedinaca u Zajednici. A još rigorozniji pritisci i svakojake optužbe, posebno za razdor u Zajednici, upućivani su i meni dok sam bila predsjednica.

I gle, povijest se ponovila po treći put. Skupina pojedinaca, ni Snježani Trojačanec nije htjela dozvoliti da bude predsjednica četiri godine. Zahtjevano je da odstupi kako bi prehodna garnitura ponovo preuzeila Zajednicu. Širene su neosnovane i neistinite priče među članstvom, burno se propagiralo protiv nje kao navodnog čimbenika razdora. Ipak većina je glasovala da joj se mandat produlji. No, skupina pojedinaca je uspjela da, kao i moje i u vrijeme Brangolice, udalji dio članova iz Zajednice - i time dokazala da je ona nositelj razdora među Hrvatima, po treći put. To nije pobjeda, to je poraz.

U Zajednicu dolaze mladi ljudi. Istina je, nisu svi čisti Hrvati. Netko je samo po ocu, netko po majci, netko po djedu, netko po baki. To su ustvari naša djeca i naši unuci. I vole Hrvatsku ništa manje od nas i spremni su raditi da naš mali kutak bude izvoriste hrvatske tradicije i osebujnosti u ovom dijelu svijeta. Zar ne bi bio grijeh, ne prihvati ih? I zar ne bi bio rasizam, odbaciti ih?

Dodite svi u Zajednicu Hrvata!

Susret predsjednika Stjepana Mesića s članovima Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji

U maloj dvorani hotela "Aleksandar Palace" predsjednika Mesića, u pratnji veleposlanika Kujundžića, dočekali su predstavnici Zajednice Hrvata, a predsjednica mr. sc. Snježana Trojačanec poželjela mu je dobrodošlicu i izrazila zadovoljstvo ponovnim susretom. Potom se osvrnula na aktivnosti ZHRM, kao krovne udruge, formirane prije 13 godina koja djeluje u Skopju i ograncima u Štipu, Bitoli, Struzi-Ohridu i Kumanovu s ukupno 1300 članova.

Trenutno, rekla je ona, prioritetni projekt je izrada baze podataka Hrvata u Makedoniji, zatim izučavanje hrvatskog jezika u školskim prostorijama, izdavačka djelatnost - tiskanje glasila "Hrvatska riječ" sredstvima Ministarstva kulture RM, sudjelovanje u Mreži za multikulturalizam, projekt škola iz Skopja i Pule na temu "Sličnosti i razlike Ohridskog jezera i Jadranskog mora" i izvjestila je o još 46 aktivnosti zabilježenih od kraja veljače, naglašavajući da Zajednica ima veliku potporu veleposlanika g. Ivana Kujundžića i njegovih suradnika, u provedbi aktivnosti.

Predsjednica Trojačanec osvrnula se i na probleme finaciranja i pomenula kako potpisani Sporazum o međusobnoj zaštiti manjina u Makedoniji još uvijek nije zaživio. Iznijela je podatak kako je Zajednica Makedonaca u RH ove godine od Vlade RH dobila 110 tisuća eura, dok ZHRM od makedonske Vlade niti jedan novčić.

Srdačnost se točila malom dvoranom uz kavicom i spontani razgovor o sportskom nastupu mlađeži Zajednice, o aktivnosti konzulata u Bitoli, o zapošljavanju Hrvata u hrvatskim tvrtkama u Makedoniji, što je jedan od osnovnih ciljeva baze podataka, o potpisivanju ugovora o suradnji osam etničkih zajednica iz RM radi zajedničkog nastupa ispred Vlade RM u cilju poboljšanja materijalnog, finansijskog i općeg položaja.

Susret je završen riječima predsjednika Mesića: "Vi ste organizirani lobisti RH u Makedoniji".



Predsjednik Stjepan Mesić sa gospodarstvenicima

U povodu svečane ceremonije inauguracije novoizabranog predsjednika Republike Makedonije prof.dr. Đorđa Ivanova među uzvanicima bio je nazočan i predsjednik RH Stjepan Mesić. Pokraj mnogobrojnih protokolarnih obveza predsjednik Mesić i izaslanstvo u kojem su nazočili mr. sc. Amir Muharemi predstojnik Ureda predsjednika RH, gđa Helena Kasanić pomoćnica savjetnika predsjednika RH za gospodarstvo, g. Tomislav Jakić savjetnik predsjednika RH za vanjsku politiku, g. Saša Perković savjetnik predsjednika RH za nacionalnu sigurnost, gđa Ana Šimundža pomoćnica savjetnika predsjednika RH za vanjsku politiku, u pratinji hrvatskog veleposlanika g. Ivana Kujundžića i g. Ivana Mirkovića ministra savjetnika u Veleposlanstvu RH u RM 12. svibnja susreo se s Hrvatima u Makedoniji.

Najprije je održan sastanak s članovima Gospodarskog kluba, kome je nazočio i predsjednik Gospodarske komore RM Branko Azevski koji je govorio o dobroj gospodarskoj suradnji između Makedonije i Hrvatske.

Velika dvorana za sastanke u hotelu "Aleksandar Palace" bila je ispunjena do posljednjeg mesta pa je predsjednik Mesić izrazio zadovoljstvo kako su gospodarstvenici došli u tako velikom broju. Skupu su se obratili ravnatelji hrvatskih tvrtki među kojima: Vinarija "Valandovo", "Croatia Airlines",

"Podravka", "Kraš", "Saponija", "Belupo", "Borovo", Tvornica duhana "Rovinj", Turistička agencija, "Dukat", "Ingra", "Konstruktor inžinjering" i druge.

Govorilo se o dobrom poslovanju hrvatskih tvrtki i problemima koji se rješavaju velikom potporom veleposlanika Kujundžića i g. Mirkovića, a odnose se na povratak hrvatskih nekretnina, rješavanje uvoznih kvota za razmjenu, dobijanja suglasnosti od veterinarske uprave i mnogih drugih.

Predsjednik Mesić na kraju ovoga susreta istakao je kako se poslije raspada Jugoslavije samostalne male države trebaju okrenuti udruživanju za nastup na nova tržišta, što im može omogućiti bolje izvozne uspijehe i razvitak gospodarstva.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova



Obraćajući se nazočnima predsjednik Mesić osvrnuo se na granični spor na moru i objasnio zašto Hrvatska ne može ustupiti dio svog akvatorija Sloveniji

- Nakon raspada bivše Jugoslavije i osamostaljivanja država proizašlih iz nje, međunarodno povjerenstvo utvrdilo je da su granice bivših republika postale granice novostvorenih država, ali time su utvrđene samo granice na kopnu, dok granice na moru u bivšoj Jugoslaviji nisu bile definirane u formalno-pravnom smislu, već samo kao zone odgovornosti. No, točno se znalo koliko je hrvatska policija kontrolirala akvatorij, a koliko slovenska i crnogorska i u to vrijeme nije bilo nikakvih problema.

Nakon osamostaljivanja Hrvatska je pregovarala sa Slovenijom (Tuđman, Mesić i Kučan, Drnovšek) i oni su inzistirali da se granica utvrdi primjenom međunarodnog prava što smo mi prihvatali, naglasio je Mesić i dodao da je tada konstatirano kako za provedbu tog dogovora ima

vremena i da na snazi i dalje ostane naslijedeno rješenje. Slovenski stav je bio da oni trebaju imati sloboden pristup otvorenom moru, a to je rješeno međunarodnom konvencijom tako da nikakav problem nije postojao za njihov sloboden pristup otvorenem moru, naglasio je Mesić.

No kada su počeli pregovori s Europskom Unijom, slovenska elita je shvatila da je Hrvatska ranjiva jer želi što prije ostvariti svoje strateške ciljeve i da bi bilo dobro za njih blokirati te pregovore i ne otvarati nova poglavlja u pregovorima. Jedan smo strateški cilj ostvarili, - ulazak u NATO, što je važno ne samo zbog sigurnosti već i gospodarski, pošto nam se otvara tržište vojnog kompleksa i priliv sigurnog kapitala.

"U rješavanju spora sa Slovenijom", nastavio je Mesić, "mi smo se pozvali na ono što su Slovenci uvijek tražili - izlazak

na otvoreno more po međunarodnom pravu, no sada oni kažu ne pravo - nego pravičnost. Što to znači? Mi imamo 800 kilometara obale, a Slovenija 35, i sada misle da trebaju dobiti više akvatorija. A mi se ne možemo time složiti jer bi ustupanjem dijela akvatorija, izgubili granicu s Italijom, koja je utvrđena Ossimskim sporazumima u bivšoj Jugoslaviji. Ossimski sporazumi su sklapani u vrijeme kada je Tito bio najmoćniji, i on je mogao diktirati uvjete sporazumjevanja sa Italijom. A kada bi sada sklapali sporazume bili bi u lošoj poziciji i ne bi mogli postići ono što se postiglo Ossimskim sporazumom jer je Italija članica NATO-a i EU. Zato mi ne smijemo izgubiti granicu s Italijom, a osim toga mi bi u tom slučaju Sloveniji trebali ustupiti 165 kilometara akvatorija, a to bi se značajno odrazilo na našu granicu na moru.

Prijedlog Olli Rhena, o osnivanju arbitražnog povjerenstva u kojem bi bio po jedan član iz Hrvatske i iz Slovenije i tri strana stručnjaka međunarodnog prava i predsjednik, Hrvatska je prihvatile jer u igri je jedan termin koji mi tumačimo na jedan način, a Slovenci na drugi. Ako ovo povjerenstvo utvrdi točnu granicu na moru, a da Sloveniji osigura kontakt sa otvorenim morem, mi to tumačimo kao režim o korištenju tog akvatorija, a Slovenci bi htjeli da to bude teritorijalni kontakt. Drugim riječima ponovo inzistiraju da se Hrvatska odrekne jednog dijela hrvatskog teritorija, a na to nitko u Hrvatskoj ne može pristati, s obzirom na balast iz Drugog svjetskog rata oko granice s Italijom", zaključio je predsjednik Mesić.

Marija Damjanovska

Sastanak Hrvatskog svjetskog kongresa u Dubrovniku

U prekrasnom ambijentu dvorane Benfortuna samostana sv. Klare u srcu Dubrovnika na Stradunu, je održan sastanak Središnjeg odbora Hrvatskog svjetskog kongresa (HSK) od 24. do 27. ožujka 2009. godine.

Na svečanom otvaranju sudionike su pozdravili županica Dubrovačko-neretvanske županije Mira Buconić, član Poglavarstva grada Dubrovnika Đuro Market, predstavnica Hrvatske matice iseljenika iz Dubrovnika Maja Mozara i domaćin biskup dubrovački mons. Želimir Puljić.

U radu skupa sudjelovali su predstavnici Hrvata iz dvadeset zemalja Europe, Amerike i Australije, a po prvi put i gradišćanskih Hrvata, te predstavnik Nacionalnog vijeća Crne Gore dr. Miroslav Marić. Delegati iz Mađarske, Vojvodine i Kosova nisu došli.

U radnom dijelu sastanka, najprije su sudionici govorili o mjestu i položaju Hrvata u pojedinim zemljama, a zatim je usvojen program HSK za buduće razdoblje, koji je zasnovan na projektima u suradnji s relevantnim ustanovama Republike Hrvatske.

Jedan od najznačajnijih projekata je organizacija Hrvatskih svjetskih igara (HSI) koji je ocjenjen kao najuspješniji, sudeći po organizaciji prethodnih igara uz potporu Vlade Republike Hrvatske. Razgovaralo se o organizacijskim pitanjima i mogućnostima održavanja nacionalnih HSI u pojedinim zemljama.

Novi projekt je suradnja s Hrvatskom biskupskom konferencijom za Susret hrvatske katoličke mladeži 2010. godine za koji HSK preuzima ulogu animatora i posrednika u izvandomovinstvu i jasno šalje poruku o važnosti kršćanskih vrijednosti Hrvata, posebno van domovine.

Ostali bitni projekti HSK su: održavanje godišnjih gospodarskih konvencija, utemeljenje Studijskog centra za istraživanje izvandomovinstva, prikupljanje podataka o udjelu u Domovinskom ratu, projekt virtualnog mentorstva, djelovanje u Ujedinjenim narodima, utemeljenje Saveza hrvatskih studenata svijeta i nakladnička djelatnost.

HSK će se također zauzimati za

mogućnost dopisnog glasovanja za Hrivate izvan RH, izmjenu postojećeg zakona u kojem se Hrvati bez državljanstva smatraju strancima, te uspostavljanu izravnih zrakoplovnih veza između Hrvatske i Sjeverne Amerike (Australije). Uz sve navedeno jedna od glavnih zadaća HSK je posredovanje u mnogim pitanjima koji su u interesu RH i Hrvata diljem svijeta.

Bilo je govora i o iskoristavanju fondova pri Ujedinjenim narodima kao i uspostavljanju tkz. živog ureda i mobiliziranja osoblja za kontinuirano praćenje natječaja u svezi s mogućnosti apliciranja za pojedine projekte.

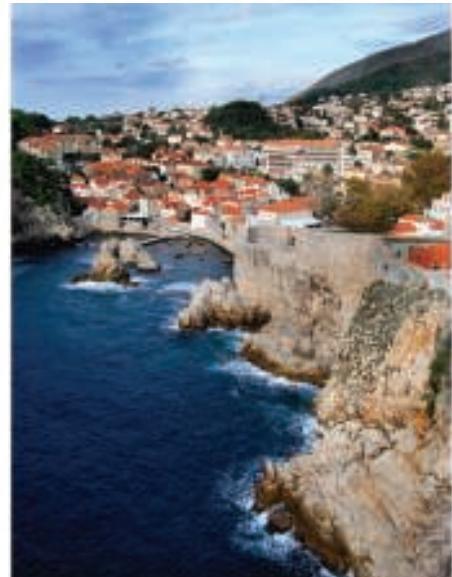
HSK je most povezivanja hrvatskog iseljeničkog potencijala i zalaže se za dosljednu i principijelnu suradnju HSK kao krovne udruge iseljeništva i države Hrvatske u cilju ostvarivanja ovih projekata. Strateški gledano radi se o projektima koji su odmah ostvarljivi i o dugoročnim projektima koje će HSK promicati u svom budućem radu.

Održana je i radna večera s političarima vodećih hrvatskih stranaka u Bosni i Hercegovini (HDZ BIH, HDZ 1990, HSP), koji su izložili trenutno političko i društveno stanje Hrvata i pozvali HSK na suradnju, osobito u lobiranju kod stranih političara kako bi bolje razumjeli položaj hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini.

Gospodin Želimir Kužatko, počasni član PBV-a i HŽD-a (Počasni bleiburški vod i Hrvatsko žrtvoslovno društvo) izvjestio je o pojedinostima najnovijih otkrića masovnih grobnica u Sloveniji (Huda jama, Barbarin rov). Iste večeri prof. dr. Hrvoje Kačić govorio je i o stradanjima nedužnih civila na otoku Daksi u II. svjetskom ratu.

Osobitu pažnju je izvala promidžba knjige fra Šimuna Čorića "Žuta neman zavist" u nazočnosti brojnih prosvjetnih djelatnika i uzvanika Dubrovačke županije.

Neformalni dio sastanka upriličen kao kratkotrajne pauze, te koktel organiziran od strane gradišćanskih Hrvata i izlet u Boku kotorsku koji je zbljazio sudionike i pridonio razmjeni mišljenja o međusobnoj suradnji. Izlet, koji je obuhvatioobilazak Perasta i prekrasnih peraških otoka Sv. Juraja i



Sv. Gospe od Škrpjela, te Pomorskog muzeja i grada Kotora, organiziralo je Hrvatsko građansko društvo iz Kotora.. U Kotoru sudionike HSK je dočekao i sručno primio mons. Ilijan Janjić, biskup kotorski.

Zadnjeg dana upriličen je okrugli stol s predstavnicima državnih ustanova Republike Hrvatske. Sudjelovali su predstojnik Ureda predsjednika Hrvatskoga sabora dr. Mišo Munivrana i načelnik Samostalne službe za Hrivate izvan RH pri MVPEI gospodin Petar Barisić.

Glavni zaključak ovog susreta je da bi sve uprave i službe koje se bave izvandomovinstvom trebale biti stavljene pod okrilje jednog vijeća koje bi koordiniralo i nadziralo njihovo djelovanje. Ovakav potez bi povećao efikasnost rada i osigurao potrebno umrežavanje.

Kao i svake godine dodijeljena su priznanja HSK za poseban doprinos u povezivanju domovine i hrvatskog izvandomovinstva. Priznanja su primili dr. Mišo Munivrana, predstojnik Ureda predsjednika Hrvatskoga Sabora, profesor Mario Viscovich - dugogodišnji predstavnik HSK u Ujedinjenim Narodima, obitelj Ivan Curman iz HSK Kanade, te Dragica Jelić.

U zaključku HSK se ističe uspješnost sastanka, najviše u dijelu konstruktivne razmjene mišljenja o budućim aktivnostima, te promicanju nacionalne i kulturne baštine Hrvata u inozemstvu i njihovog aktivnog sudjelovanja u promicanju Republike Hrvatske u zemljama Europske Unije.

Jelena Petrovska, koordinatorica ZHRM - ogrank Bitola
Zvonimir Palić, dopredsjednik ZHRM-a

USKRSNI KONCERT

**“U mojim očima i ušima
orgulje su kraljica
instrumenata - Mozart”**

Katedrala "Presveto Srce Isusovo" u Skopju 23. travnja bila je pretjesna kako bi primila mnoge uzvanike Vlade Republike Makedonije, crkvene dostojanstvenike, diplome, akademike, javne i kulturne radnike, kao i veliki broj članova Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji na Uskrsni koncert naslovjen "Čarobni zvuci" orgulja pod pokroviteljstvom Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji.

Uzvanike i vjernike pozdravili su skopski biskup i apostolski egzarh u RM dr. Kiro Stojanov i NJ.E. Ivo Kujundžić veleposlanik RH u RM. Pozdravima su se priključili vrhunski umjetnici iz Hrvatske, solisti profesor Mario Perestegi – orgulje i docent Marin Zokić – truba.

Glazbenim djelom "Te Deum" kompozitora M. A. Charpentiera, u izvedbi Perestegi-orgulje i "Zokić" – truba označen je početak koncerta. Zatim su slijedila djela Bacha, Morriconea, Gigouta i za kraj prekrasna

Clarkeova suita za trubu i orgulje.

Publika je oduševljeno pljeskala. Vjerojatno su sada bile potvrđene misli velikog umjetnika Mozarta koje je voditeljica Ana Zafirova izrekla pri otvaranju svečanosti: "U mojim očima i ušima orgulje su kraljica instrumenata". Pljesak nije prestao sve dok umjetnici nisu zasvirali na bis.

Druženje s orguljama nastavilo se u Multimedijalnom centru "Mala stanica" Izložbom "Orgulje u Hrvatskoj". Izložbu je otvorio kustos Ljupčo Malenko, a nazočnima se obratio organizator Izložbe profesor Mario Perestegi riječima: "Ovi barokni instrumenti su biseri u svim crkvama." Izložba obuhvaća 20 fotografija iz monografije "Orgulje u Hrvatskoj" koja je po prvi put prikazana 2005. godine u Bruxellesu, potom u Zagrebu i Samoboru, a u ovim noćnim satima predstavlja se skopskoj publici. Spomenuo je podatak kako u Hrvatskoj ima 700 orgulja i ime majstora Petra Nakića koji je u Hrvatskoj gradio orgulje.

Na ovoj Izložbi prikazano je 18 fotografija orgulja građenih još 1646.-1750. godine, dok su orgulje iz Đakova najmlađe, izgrađene 1931. godine. Puno podataka o orguljama iz Istre, Dalmacije, unutrašnjosti Hrvatske koje su, kako je rekao, kao hrast, jer gdje su postavljene tu ostaju.

Svečanost "Čarobni zvuci" orgulja zatvorio je biskup dr. Kiro Stojanov sa



zahvalnicom vrhunskim umjetnicima, Veleposlanstvu RH u RM i ravnateljici Nacionalne galerije Makedonije gospođi Maji Krstevskoj. Slijedio je prigodni koktel na kome su služeni hrvatski specijaliteti. Uz čašicu dobrog vina prisutni su se divili orguljama u crkvama Dubrovnika, Varaždina, Đakova, Rovinja, Zagreba i pritom vodili srdačan razgovor s umjetnicima.

mr. sc. Ljerka Totch Naumova

Tijelovo

B l a g d a n
T i j B l a g d a n
Tijelovo ima
više elemenata
K r i s t o v a
tijela, fizičko,
euharistijsko
i mistično
tijelo. Slavimo
euharistijsko
tijelo, krv i
tijelo. Ono što
je bitno je to
što Isus ne

prihvata moju krhklu ljudskost. Isus je nazočan u "lomljenju" kruha i "proljevanju krvi, kao onaj koji prolazi pokraj ljudi ne štedeći se nego darujući čitav svoj život sve do smrti na križu, sve dok iz njegova probodenog boka ne potekose "krv i voda". Ništa nije zadražao za sebe. Sve je daroval nama.

Kruhnamsedaruje i nastavlja se lomiti za nas kako bi nas oslobođio robovanja, kako bi omekšao našu tvrdoću, kako bi uništio našu lakomost i oslabio našu egocentrčnost jer smo naviknuti živjeti najviše za sebe i zadržavati za sebe sve što je moguće više. Često nastavljamo s pretjeranom ljubavlju prema sami sebima s pretjeranom ljubavlju za naše tijelo i s pretjeranim nastojanjem da se oslobođimo svakog napora i poteškoće, a umjesto toga trebamo svu tu ljubav usmjeriti na naše bližnje, a to su svi ljudi oko nas.

Nahranjeni tim svetim kruhom i napojeni tim svetim vinom – tijelom i krvi Krista Gospodina – mi postajemo i trebamo postati jedni drugima dobrimi kao kruh.

Treći element je mistično tijelo. Isus je glava, a crkva tj. ljudi, udovi zato što ljudi čine crkvu. Stoga je proslava Tijelova proslava svih nas, jer mi pripadamo otajstvenom tijelu Kristovu,

samo što ostaje s nama i među nama nego se i daje nama u svetoj pričesti.

To je najdragocjenija baština koju Kristovi vjernici prenose iz naraštaja u naraštaj, a korijeni su joj u Tajnoj Večeri Gospodnjoj. Euharistija koju slavimo uvijek je Pasha koju je Isus slavio sa svojim učenicima, a koja se uvijek iznova uprisutnjuje među nama, svaki put kad blagujemo euharistijski kruh. Po milosti Euharistije mi postajemo dionicima jedne jedine Pashe Gospodina Isusa Krista, a to znači sjedinjenje s Isusom.

Euharistija je trenutak susreta, mog osobnog susreta u kojemu Gospodin

a to je Crkva. Isus govori: "Ja sam trs, a vi loze". To je jedinstvo s Isusom Kristom, to je naše životno jedinstvo s Isusom Kristom. Ostvarenje tog jedinstva s Kristom počinje krštenjem. A Sv. Pavao je rekao "...nakalemjeni na Isusa Krista". Biti kao grančica na stablu. Povezani vertiklno s Isusom, a horizontalno s ljudima.

Koji umiru u jedinstvo s Isusom bit će vječno s njim. Međutim koji nisu u jedinstvu s Isusom koji su ga odbacili ili odrekli ga se isto će imati vječnost, ali kakvu? A, znamo da je ta druga vječnost paklena. Zato trebamo biti kao grančica na stablu koja daje ploda, ona raste i širi se, ali ako postupimo drugačije grančica ne daje ploda ona se lomi, suši i u vatru bacá.

Da bi bili vječno s Njim u tome nam pomaže molitva, ispjovjed, a posebno pričest i ostali sakramenti. To nam pomaže da se upričujemo Njemu t.j. postajemo Njemu slični.

Isus je na posljednjoj večeri rekao "Ostanite u meni".

Znači biti sjedinjeni s Njim, biti u jedinstvu s Njim, biti u ljubavi s Njim, a preko Njega sa svim ljudima svijeta.

Jadranka Čadinovski





Jubilarna proslava Godine sv.Pavla

jubilej je obilježen u Misi proslave Godine Svetog Pavla 10. svibnja.

Sv. Misi nazočio je veliki broj vjernika među kojima, veleposlanik Republike Hrvatske Ivo Kujundžić, veleposlanik Republike Poljske, predsjednica Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji mr. sc. Snježana Trojačanec i većina članova ove Zajednice.

Sv. Misu je služio biskup dr. Kiro Stojanov. Crkveni zbor je pjesmama uz zvuke orgulja dirnuo srca vjernika, a poneka suzica skotrljala se s lica vjernika. Molitve su odjekivale gromoglasno.

Bio je to prekrasni duhovni ugođaj. Poslijevs. Mise u crkvenom dvoru ispod "Visokog križa" vjernici su okupani svibanjskim suncem srdačno porazgovarali.
mr.sc.Ljerka Totch Naumova



KAMEN TEMELJAC KATOLIČKE CRKVE U ŠTIPU

Postavljanje kamena temeljca katoličke crkve u Štalu 2 Postavljanje kamena temeljca katoličke crkve u Štalu 26. svibnja blagoslovio je biskup skopski i apostolski egzhar dr. sc. Kiro Stojanov. Njezinu gradnju podržat će gradonačelnik grada Štipe sc. dr. Zoran Aleksov i katolički vjernici te biznismeni Andrija Antolović, Vinko Tičinović i Ivan Kašuba.

Na procesiji koju je vodio biskup Stojanov, otac Marjan, monsinjor Antun Cirimotić i nekoliko časnih sestara u velikom broju bili su nazočni članovi Zajednice Hrvata u Makedoniji – ogrank Štip.

Katolički vjernici iz Štipe u vrijeme blagdana prelazili su kilometre kako bi nazočili sv. Misi u katedrali "Presveto Srce Isusovo" u Skopju. Stoga je radost zračila tog sunčanog dana u očima vjernika kao svjedok snage hrvatskog duha. Napokon su uslišene njihove molitve jer će dobiti svoje duhovno središte, svoj Božji hram u kome se duša ispuni blagoslovom. Osim duhovnog, katolička crkva bit će i kulturno središte ovog malog, no lijepog grada u istočnoj Makedoniji i njezinoj okolici gdje se ljudi svih vjera druže i žive složno.

Dolores Kašuba Petrov

Promocija knjige „Istinska ljubav“ u ZHRM – ogrank Kumanovo

U Domu kulture "Trajko Prokopiev" u Kumanovu 20. svibnja održana je promocija knjige "Istinska ljubav" velečasnog msgr. Antuna Cirimotića koju je vodio gospodin Davorko Ruff, član nedavno formiranog Ogranaka ZHRM-a iz Kumanova sa 60 članova. Promociji je nazočio veleposlanik RH u RM gospodin Ivo Kujundžić, koji se obratio nazočnim na otvorenju praznika pisane riječi govoreći o gospodarskim ulaganjima Hrvatske u Kumanovu, o dobroj suradnji i prijateljstvu između dva naroda. Skup je pozdravio i gradonačelnik gospodin Zoran Damjanovski koji je dao potporu novoosnovanom ogranku Hrvata za koji će se sa svojim suradnicima i u buduće zalagati.

Promocija ove duhovne proze napisane na hrvatskom jeziku u nakladi Vinković- Cerna, a prijevod na makedonskom jeziku napravio je protorej gospodin Dimitri Kočovski.

Promocija je započela paljenjem velike svijeće, citiranjem najdivnijih misli iz knjige "Istinska ljubav" odabranih od promotorice Ljerke Totch Naumove praćene zvucima vrhunskih glazbenih djela izvedenih na orguljama s CD-a. Ispunjeni blaženstvom nazočni, u velikom broju pažljivo su slušali o duhovnom iskustvu, umjetnosti, znanosti, filozofiji, religiji i ideji autora Cirimotića da knjigu koncipira kao zgradu i to: temelj – naslovjen "Spoznaja", prizemlje – "Nevjera i vjera", prvi kat - "Nad ambisom bitka" i drugi kat – "U zagrljaju ljubavi".

Promotorica Naumova osvrnula se na sve dijelove knjige u kojoj dominiraju prekrasni duhovni eseji, duhovni blagoslov kao u citatu: "Iskustvo pokazuje da u mnogima od ljudi pod pepelom tinja žeravica. Često puta se događa da "Božji vjetar" rastjera pepeo i od te zapretane žeravice, koja je tek tinjala, zapali se vatra prave religioznosti."

Svoje izlaganje završila je porukom izvučenom iz knjige: "Smaram da će svaki koji pročita knjigu velečasnog msgr. Antuna Cirimotića "Istinska ljubav" biti duhovno obogaćen, jer je napisana i darovana s ljubavlju. Ova knjiga



ne nameće ništa, ona nudi teme, potječe na razmišljanje i traženje adekvatnog odgovora na pitanje koji je smisao ljudskog života i ljudske spoznaje."

Potom je uzeo riječ autor knjige, Blagoslov se točio. Govor duhovnosti o nastanku knjige pisane cijeli život. Poruka u kojoj je htio dati odgovor na mnogobrojna pitanja koja su mu bila postavljana i na kraju prekrasna misao: "Bog je ljubav i stvorio je čovjeka iz ljubavi i za ljubav. Čovjek je "slika Božja". Budući da je Bog ljubav, a čovjek "slika Božja", posve je sigurno da čovjek ostvaruje sebe po ljubavi".

Zahvalnost sudionicima u promociji izrazio je koordinator ZHRM – ogrank Kumanovo Jakov Lambaš i pozvao na domjenak nazočne.

Glazba orgulja pratila je druženje uz raznovrsne hrvatske specijalitete. Članovi ogranka iz Kumanova pokazali su se kao dobri domaćini i spremni za nove projekte.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova

Veče Posvećeno Maestru Lovri Matačiću

Pod dirigentskim ravnjanjem Zorana Juranića Makedonski narodni teatar 31. svibnja izveo je Verdijevu operu "Aida" koja je bila posvećena 110. obljetnici rođenja Lovre Matačića za izvaredne zasluge u osnivanju i rastu operne umjetnosti i klasične glazbe u Makedoniji. U foajeu kazališta postavljena je Izložba fotografija o životu i djelu maestra Matačića.

Maestro Matačić u Skopju je boravio od 1948. do 1952. godine. Izravno je sudjelovao u osnivanju i rastu Makedonske opere i baleta i Makedonske filharmonije. Pod njegovim ravnateljstvom na sceni Makedonskog narodnog

kazališta izvedeno je desetak opernih i baletnih djela, među kojima i opera Ivana Zajca "Nikola Šubić Zrinski", čiji je bio i redatelj. Napisao je i glazbu za dramu nekoliko dramskih djela makedonskih pisaca. Njegovom zaslugom primadone makedonske opere dugo godina bile su hrvatske umjetnice Zina Krelja i Ana Lipša-Tofović, koja je inicirala i osnivanje Ohridskog ljeta.

U jednom od tekstova u okviru Izložbe fotografija o maestru Matačiću piše: „Više generacija opernih umjetnika iz Makedonije vječno su zahvalni velikom maestru i ime Lovre Matačića ostaje trajno upisano zlatnim slovima u povijest makedonske opere i baleta.“

Večeri posvećenoj maestru Lovri Matačiću završene su Majske operne večeri, na kojima su nastupili i umjetnici iz Hrvatske, Sofija Ameli u "Bal pod maskama" i Vitomir Marov u "Nabuccu" Guzepa Verdia.

Marija Damjanovska

IZASLANSTVO GRADA RIJEKE U POSJET MAKEDONIJI

"Hrvatska je na samom vrhu u poštivanju prava nacionalnih manjina prema standardima Europske Unije, a u provođenju najnovijih propisa vezanih za ovu problematiku Rijeka prednjači u usporedbi s većinom hrvatskih gradova", istaknula je Ksenija Linić, pročelnica Ureda Grada na susretu s predstvincima Zajednice Hrvata u Skopju. Izaslanstvo Rijeke zajedno s članovima Vijeća makedonske nacionalne manjine posjetilo je više gradova u Makedoniji među kojima i Kruševu, gdje je položilo cvijeće na grob Toše Proeskog.

Izaslanstvo grada Rijeke i predstavnici Vijeća makedonske nacionalne manjine boravilo je u službenom posjetu Makedoniji od 8. do 14. ožujka, gdje su pokraj Skopja, boravili u Štipu, Prilepu, Kruševu Bitoli, Svetom Nikoli, Ohridu i Struzi. Pokraj susreta s predstvincima Hrvata izaslanstvo su primili gradonačelnici ovih gradova, a posjetili su i neke gospodarske kapacite, razgledali kulturno povijesne spomenike, te arheološke iskopine antičkih gradova Stobi i Herakleja. Zajedno s predstvincima Kruševa riječko izaslanstvo je položilo cvijeće na grob Toše Proevskog.

U prostorijama Zajednice delegaciju, u pratnji veleposlanika RH u RM Nj.E.Ive Kujundžića, primila je predsjednica mr.sc. Snježana Trojačanec sa svojim suradnicima. Uputivši srdačnu dobrodošlicu gospođa Trojačanec je pozdravila: Kseniju Linić, pročelnicu Ureda Grada, Ernesta Cukrova, predsjednika Odbora za međugradsku i međunarodnu suradnju Verenu Lelas-Turak, suradnicu za ostvarivanje prava nacionalnih manjina i 8 članova Vijeća makedonske nacionalne manjine s predsjednikom Mihailom Davčevskim.

Pročelnica Ksenija Linić koja je predvodila izaslanstvo u Skopju, predstavnike Zajednice Hrvata u Makedoniji izvjestila, je o provođenju i značaju zakonskih promjena vezanih za nacionalne manjine, što je Hrvatskoj, kako je rekla, priskrbilo visoki rejting u Europskoj Uniji po pitanju nacionalnih manjina.

Jedan od značajnih propisa, naglasila je Linić, odnosi se na pravo manjina na lokalnu manjinsku samoupravu. Prema ovom propisu svaka nacionalna manjina koja broji 0.5 posto, odnosno ima najmanje 200 svojih pripadnika u gradu, može osnovati Vijeće nacionalne manjine, koje ima pravo predlagati propise Gradskom vijeću za njihov boljšitak i bolje uvjete rada. U Rijeci na zadnjim lokalnim izborima izabrano je 9. Vijeće nacionalnih manjina s kojima gradska uprava redovno surađuje i već im je, za razliku od većine ostalih hrvatskih gradova, osigurala sve uvjete za rad, a prije svega financijske.

Vijeća djeluju zajedno s udružama i za njihove aktivnosti grad izdvaja više od milijun kuna. Pokraj ovih sredstava zajednice svake godine mogu sudjelovati s projektima na natječaju za javne potrebe u kulturi, obrazovanju, športu i drugim oblicima i tako mogu dobiti dodatna sredstva, rekla je Linić i na kraju izrazila zadovoljstvo suradnjom sa svojim sugrađanima Makedoncima u gradu Rijeci.

Članovima ZHRM obratio se predsjednik Vijeća makedonske nacionalne manjine

Mihailo Davčevski iznoseći mnogobrojne aktivnosti



Makedonaca u Rijeci, ponosno ističući otvaranje lektorata makedonskog jezika.

Druženje je nastavljeno u srdačnom razgovoru, razmjeni iskustava s uvijerenjem da se treba boriti za implementaciju Sporazuma. Na rastanku gospodin Ernest Curkov, uz smiješak, srdačno je preporučio malo motiva i malo morala s motom: „budimo realni i tražimo nemoguće“.

Gosti iz Rijeke u Skopju su se sastali i s predstvincima Odjela za dijasporu Ministarstva vanjskih poslova i Agencije za iseljeništvo Makedonije.

Marija Damjanovska

Posjet izaslanstva Inspektorata odbrane Hrvatske ZHRM

Izaslanstvo Inspektorata obrane Republike Hrvatske boravilo je u dvodnevnoj uzvratnoj posjeti Makedoniji. U tijeku boravka izaslanstvo Inspektorata obrane RH u kojem su se nalazili glavni inspektor obrane RH general pukovnik Marijan Mareković sa suradnicima: brigadiri Ivan Mihalina i Tomislav Tolić, te bojnica Andelka Mikulić i vojni ataše u RM Simon Petrišić u pratnji hrvatskog veleposlanika Nj.E. Ive Kujundžića i članova delegacije Sektora za inspekciju u odbrani RM. Među njima nazočili su i: Pero Petrovski - rukovoditelj Sektora, njegov pomoćnik Saltir Karovski, te rukovoditelji Odjela Nikola Markoski i pukovnik Kiro Dimoski. Sastali su se s predstvincima Zajednice Hrvata 16. ožujka u prostorijama ZHRM-a.

Delegaciju je pozdravila predsjednica Zajednice mr.sc. Snježana Trojačanec i pri tom ih upoznala s položajem Hrvata i njihovim aktivnostima na očuvanju hrvatskih korijena. Članovi izaslanstva izrazili su zadovoljstvo uspješnim radom ZHRM-a i obećali potporu u onim segmentima gdje svojim zalaganjem mogu pridonijeti realizaciji projekata. Obećanje je vrlo brzo pretvoreno u djelo potporom našem Nogometnom klubu "Lijepa naša" koji će za potrebe natjecanja na II. EP hrvatskih nacionalnih manjina u Splitu, trenirati na stadionu ARM.

mr.sc. Snježana Trojačanec

Posjeta Osnovne škole „Hristijan Todorovski - Karpoš“ iz Skopja Osnovnoj školi „Stoja“ iz Pule u sklopu projekta

Sličnosti i razlike Jadranskog mora i Ohridskog jezera

U jutarnjim satima 08. svibnja počela je realizacija II. faze projekta "Sličnosti i razlike Jadranskog mora i Ohridskog jezera". Ovaj projekt je prvi nakon dvadeset godina stagnacije u suradnji osnovnih škola RH i RM. Glavni inicijator je Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji (ZHRM), koja je pripremila tehnički dio projekta, isti je odobren u Ministarstvu vanjskih poslova RM, a vrijeme trajanja projekta je dvije godine. U prvoj godini ZHRM je povezala dvije škole, potpisala memorandume za suradnju i posredovala u dogovaranju razina realizacije projekta. Slijedio je marljivi rad učenika, koji su tijekom

2008. godine prikupljali podatke, materijale, radili postere, slikali, izrađivali predmete i ukrase koji su povezani s Ohridom. U svezi toga učenici su boravili i nekoliko dana u Ohridu uz svoje učitelje i realizirali planirani dio projekta prikupljanjem podataka. Posjet Hidrobiološkom zavodu im je osigurao plovenje jezerom kako bi izvadili planktone, alge, trsku, školjke, puževe i promatrali mrijest pastrve.

Kad je posao bio gotov cijeli njihov trud proslijedili smo na izložbi organiziranoj u Kinoteci, na kojoj smo se uvjerili da smo odabrali pravu školu koja je dostoјno predstavila RM.

U tijeku svibnja istraživačkim učenicima i nastavnika „Hristijan Todorovski - Karpoš“, boravio je u Puli i

svoj projekt predstavio učenicima i nastavnicima Osnovne škole „Stoja“, koji su uzvratili projektom o Jadranskom moru nagledno, plovidbom brodom. U specijalnoj školi za ronjenje i istraživanje bioloških karakteristika Jadranu skopska djeca pratila su i predavanje o morskom svijetu koji živi u ovom moru.

Učenici Osnovne škole „Hristijan Todorovski - Karpoš“, upoznali su se i s ljetopama Pule, Istre i Hrvatske, uspostavili prijateljstva i suradnju, upoznali hrvatske prijatelje s ljetopama Ohrida i Makedonije te istovremeno saznali puno o Jadranu i bogatstvu različitosti kulture i običaja. Puni oduševljenja vratili su se u Skopje i još jednom su nam predstavili svoj projekt i pri tom izrazili zadovoljstvo što će početkom iduće školske godine njihovi gosti biti učenici iz Pule.

mr. sc. Snježana Trojačanec



Uručene zahvalnice za projekt "Sličnosti i razlike Jadranskog mora i Ohridskog jezera"

Sudionici projekta "Sličnosti i razlike Jadranskog mora i Ohridskog jezera", učenici Osnovne škole "Hristijan Todorovski - Karpoš" vratili su se iz Pule. Tamo su bili gosti Osnovne škole "Stoja".

Po povratku u prostorijama škole učenici su 3. lipnja prezentirali dio projekta o Ohridu. Tom prigodom govorili su o dojmovima, druženju, izletima, prezentacijama i suradnji s učenicima iz Pule. U toku četiri dana boravka u gradu na Jadranu upoznali su znamenitosti grada i okolice. Stekli su divne prijatelje i donijeli predivne fotografije. Budući je projekt pokrenut od ZHRM-a, predstavnica ZHRM-a na tom putovanju kao i pri realizaciji ove prekrasne suradnje između osnovnih škola iz Hrvatske i Makedonije bila je gđa Gordana Janačićević.



Zahvalnost za aktivnosti i sudioništvo izraženo je uručivanjem zahvalnica. Među dobitnicima, zahvalnice su zaprimili ZHRM, predsjednica mr. sc. Snježana Trojačanec i članica Gordana Janačićević. Na kraju svečanosti profesori Osnovne škole "Hristijan Todorovski - Karpoš" priredili su domjenak, na kome su, između ostalog, posluženi hrvatski specijaliteti hotela "Mramor".

mr. sc. Ljerka Totč Naumova

Život bez zavisti, poruka je knjige Žuta neman zavist

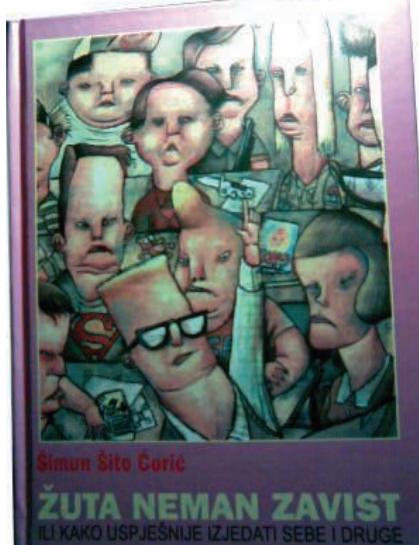
Prof. dr. Šimun Šito Čorić je franjevac, književnik, glazbenik, psiholog i prvi i dugogodišnji predsjednik HSK. Skolovao se u Dubrovniku, Sarajevu, Luzernu, New Yorku i Zagrebu. Svojim raznolikim aktivnostima godinama djeluje ne samo u Švicarskoj gdje živi, već po svim kontinentima. Profesor je psihologije na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Mostaru i na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

U okviru programa Hrvatskog svjetskog kongresa održana je promidžba najnovije knjige franjevca, književnika, glazbenika i psihologa - Šimuna Šito Čorića. U prepunoj dvorani "Benfortuna" samostana sv. Klare u srcu Dubrovnika bio je to susret iseljenika i dubrovačkih građana. Promicatelj knjige „Žuta neman zavist“ dubrovački biskup msgr. Želimir Puljić u pratnji duhovne pjesme i gitare fra Šite, dajući najprije izvaredan omaž o samom autoru, o zavisti, temi knjige, rekao je, kako je ona svenačna neman s kojom se svakodnevno treba boriti.

Fra Šimun je pak svojom eloquentnošću, kroz životne primjere i svakodnevnicu naveo nazočne da uvide kako se u svima nama učahurila ta „gospođa“, i da poput kojekakve zle dušice izjeda čovjeka iznutra, kuje planove, širi mržnju i zlo. Zavist se u Crkvi spominje kao jedan od sedam smrtnih grijeha, ali se o njoj jako malo govori, piše, čita.

„Ljudi obično govore da osobno nisu zavidni, ali im ne vjerujemo. Svatko od nas poznaje zavidne ljudе i uvijek su to – drugi.“ Tako mi polako i nesvesno puštamo zavist u naše živote često i nesvesni da je upravo ta „žuta neman“ izvor i drugih većih ili manjih grijeha. No ovoj zlici postoji lijek. Terapija je dugotrajna, a liječnik leži u nama samima. Prvi korak je priznati prisutnost zavisti u srcu. Najprije sebi, a bilo bi poželjno da smo dovoljno hrabri i odvažni priznati je i toj osobi kojoj zavidimo, pa makar šaljivim tonom.,,Liječenje“ traje dugo, čak godinama, jer je proces-učenje i vježba samokontrole, rekao je on.

Petrovska Jelena, koordinator Ogranka ZHRM -Bitola



Međunarodni književni susreti u Skopju

Pod pokroviteljstvom Općine "Ilinden" i Ministarstva za kulturu Republike Makedonije održani su 10. jubilarni međunarodni književni susreti od 14. do 17. svibnja u čast preminulog pjesnika Dragana Kruškarovskog. Susrete je otvorio gradonačelnik općine Žika Stojanovski, a tom prigodom nazočnima se obratio i predsjednik Društva pisaca Makedonije Rade Šiljan. Sudionici Susreta bili su književnici iz Makedonije, Bugarske, Albanije i Hrvatske. Veliko ime hrvatske književnosti Tomislav Marijan Bilosnić, dobitnik prestižne nagrade Susreta, objavom zbirke pjesama "Tigar" na makedonskom jeziku oduševio je nazočne književnike, kritičare i članove Zajednice među kojima je bila i Marija Damjanovska na promociji svoga romana "Ispovijed" suvišna čovjeka. Roman je na makedonski jezik preveo i promovirao književnik Hristo Krstevski, a finaciralo ga je Ministarstvo kulture RM. Promocija, osim na Susretima u Skopju održana je u Štipu i istoči su nazočili članovi ZHRM-ogranak Štip.

Iz Zajednica Hrvata u RM već po treći put na ove susrete poziva se pjesnikinja Ljerka Totch Naumova koja nastupa sa svojim stihovima na mitingu poezije. Međunarodna književna manifestacija

je prigoda upoznati i razmijeniti iskustva s pjesnicima iz susjednih zemalja i dogovarati zajedničke projekte.

Program Susreta bio je raznovrstan, od književnih čitanja za djecu, simpozija, promocija, glazbenih nastupa, čitanja stihova, razgledavanja kulturnih znamenitosti Skopja. Program, profesionalno organiziran vodio je Savjet Susreta s predsjednikom poznatim književnikom Ristom Jačevim kome je nedavno u Zadru promovirana knjiga "Pepeo pod maslinama" prevedena na hrvatski jezik.

mr. sc. Ljerka Totch Naumova



OMAŽ BARBARE JAKIMOVSKЕ

Prikaz o poeziji Barbare Jakimovske priopćen je razgovorom s pjesnikinjom u prepunoj prostoriji ZHRM 19. svibnja. Omaž je otvorila predsjednica Snježana Trojačanec uz srdačnu dobrodošlicu i pozdrav članovima Zajednice, te uzvanicima gospodinu Miljenku Nenadiću iz Veleposlanstva RH u RM za politička pitanja, profesorici dr. sc. Vera Antić, književnici Bistrici Mirkulovskoj, Veliboru Alojzu predstavniku Društva Slovenaca „Franc Prešern“ u RM i slikarici iz Nurnberga Ursula Juengst.

Poslije izrecitirane pjesme po izboru same pjesnikinje uz glazbenu pratnju pijanistice prof. Jasminke Čakar, odvijao se pjesnički dijalog koji je vodila Ljerka Totch Naumova. Počelo je s djetinjstvom pozivajući se na misao: „Čovjeka ne određuje njegovo ponašanje niti ponos, presudno je djetinjstvo“ (Sartre).

Barbara je evocirala dane djetinjstva, bezbržnih igrara, bakiñih divnih priča - radosti življenja u rodnom mjestu Puska, općina Novska u blizini zloglasnog logora Jasenovac.

Život je vrlo težak ispit dosljednosti - Barbara je govorila o užasima rata i njezinom odlasku s 14 godina u partizane.

Niti jedan teret nije tako težak kao uspomene - Barbara je podijelila s prisutnima svoje uspomene, dolazak u Skopje na krilima ljubavi. Tekle su uspomena za uspomenom. Sjetila se i svoje prve pjesme napisane još davne 1942. godine.

Potom je uz glazbenu pratnju profesorice Čakar, predivne



Barbarine stihove čitala Mirčela Čašule, a pjesnikinja Totch Naumova dala komentar.

- Najljepša, najpotpunija, najpotresnija istina života prikazana je u pjesmama Barbare Jakimovske. Nema nejasnoće, trajno i stalno povezivanje sve po vertikali (prošlost, sadašnjost i budućnost). To su stihovi koji imaju pravu kohezijsku snagu, da se ne raspu, da ih vjetrovi ne raznesu, te znakovite riječi: rijeka, breza, jezero, sunce, zemlja, zora, cvijeće, ljubav, srce, san, oblaci, suze, kiše i mogli bi još puno toga nabrajati no iskažimo - da sve te riječi koje susrećemo u stihovima naglašavaju upitnost pjesnikinje Barbare kako ostvariti duševni mir u miru i duši nesklona vremena. Te riječi se očituju pred našim očima kao kamenica s posvećenom vodom u svetištu kao križ koji jednak poziva sva raskrižja. Struktura stihova je bljesak monologa. Kroz pjesme probija jedna zajednička nit, neko unutarnje jezgro u kojem su nataložene imaginacije, misaoni i emotivni segmenti koji grade cjelovitost pjesničke vizije; trajna vrijednost kao i područje njegova nadahnuća. Struktura stihova je bljesak monologa.

Prikaz o poeziji, čitanje stihova i glazbeni nastup. Operna diva Milka Eftimova-mezzosopran i Arsov Hristo-tenor nastupili su uz pratnju pijanistice Čakar. I klapa „Dobra volja“ pridružila se ovoj pjesničkoj večeri. Pjevale su se hrvatske pjesme.

Ostavljamo svijet stihova. Plamen vatre s kraja na kraj svojega životnog kruga prenosi i tako pobjeđuje onaj koji vjeruje i koji se nada, koji zna u što vjeruje i zašto i čemu se nada.

Nove kitice stvaralaštva vode nas u umjetnički svijet boja, boje koje nam kao i kitice slaže naša Barbara, no ovoga puta Barbara slikarica.

Predsjednica Odbora za kulturu Violeta Elizabeta Krstić, povjesničar umjetnosti, kurator izložbe, uvela je prisutne u Barbarin svijet boja, prepoznatljiv slikarski izraz inspiriran prirodom slavonskih polja, cvijeća, makedonskim Mavrovskim jezerom, osobito selom Leunovo, živilih boja i duhovne vertikale čovjeka.

Svečanim otorenjem izloženih 15 umjetničkih djela Barbare Jakimovske počelo je druženje uz Barbarine čokoladne kolače, hladne čajeve i napitke.

Na kraju druženja, pjesnikinja i slikarica Barbara predala je predsjednici Snježani Trojačanec divnu sliku zelenih polja. Dar koji će krasiti prostorije Zajednice i podsjećati na jedan divan susret stihova, boja i glazbe.



mr. sc. Ljerka Totch Naumova

AKTIVNOSTI ZHRM od 01.03. 2009. do 01. 06. 2009.

03. 03. 2009.

Doneseno rješenje Centralnog registra s kojim smo zvanično postali Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji u makedonskoj verziji imena.

Održana je 1. (konstitutivna) sjednica Predsjedništva ZHRM.

05. 03. 2009.

Održan je koncert Makedonske filharmonije. Pod dirigentskim vodstvom našeg Ivana Repušića izvedena su djela Šostakovića i Musorgskog. Ovom prilikom dvadesetak članova ZHRM uživalo je u ljepoti klasične glazbe.

11. 03. 2009.

U prostorijama Zajednice Crnogoraca Republike Makedonije održan je susret predstavnika Mreže za multikulturalnu Makedoniju s ravnateljicom Agencije za ostvarivanje prava zajednica gđom Gabrielom Rakičević.

Poslije susreta s ravnateljicom uslijedio je kratki, ali srdačani susret s kandidatkinjom za gradonačelniku Skopja gđom Mirjanom Najčevskom.

16. 03. 2009.

Održan je službeni posjet delegacije Inspektorata za obranu Republike Hrvatske i Sektora za inspekciju obrane Republike Makedonije. U razgovoru sa vojnim predstavnicima Republike Hrvatske i Republike Makedonije obćana je potpora na više planova (sport, kultura-folklor...).

17. 03. 2009.

Održana je 2. sjednica Predsjedništva ZHRM-a. Dogovoren je formiranje povjerenstva koje će biti zaduženo za natječaj i odabir administrativnog tajnika, usvajanje poslovnika za rad Predsjedništva ZHRM i formiranje Odbora ZHRM, te izbor članova za iste.

09. 03. 2009.

U prostorijama Zajednice Hrvata RM susret sa predstvincima poglavarstva grada Rijeke i članovima Vijeća makedonske nacionalne manjine i MHD Ilinden.

**6. – 7. 03. 2009.**

U organizaciji Ministarstva kulture i Public room-a kao predstavnice ZHRM na Forumu 2 Skopje - Evropski kulturni dijalog sudjelovale su: gđe Violeta Krstić, Marijana Terzić I Snježana Trojačanec.

14. 03. 2009.

U dvorani Makedonskog narodnog kazališta „Centar“ u sklopu Panphysa 2009. uz nazočnost četrdesetak članova ZHRM uspješno je odigrana pantomima „Inter net works“ Teatra „Rubikon“ iz Rijeke.

25. 03. 2009.

U katoličkoj katedrali Presveto Srce Isusovo održan je koncert „Musica viva“ komornog orkestra solista FMU. Repertoar je u cijelosti ispunio srca prisutnih Hydnovim djelom „Sedam posljednjih riječi Isusa Krista“. U koncertu je i ovog puta uživalo pedesetak članova Zajednice.

27. 03. 2009.

ZHRM je prijavila projekt „Izrada zbirke podataka ZHRM-a i unaprijeđivanje nastave hrvatskog jezika“ u Direkciji za suradnju s NVO pri Generalnom tajništvu Vlade Republike Makedonije.

01. 04. 2009.

U prostorijama Zajednice Crnogoraca Republike Makedonije održan je susret predstavnika Mreže za multikulturalnu Makedoniju s kandidatom za gradonačelnika Skopja g. Koce Trajanovskim. U kratkom i konstruktivnom susretu dobili smo obećanje da ćemo kao mreža dobiti pravo na izbor jednog predstavnika Odbora za suradnju s NVO na razini Skopja.

02. 04. 2009.

U Ministarstvu kulture potpisana je dogovor za realizaciju projekta „Hrvatska riječ“.

11. 04. 2009.

Na drugom redovitom Saboru ZCRM-a, kao predstavnica ZHRM-a gđa Snježana Trojačanec zaželjela je crnogorskim prijateljima što uspješniji rad.

12. 04. 2009.

U katoličkoj katedrali Presveto Srce Isusovo povodom najvećeg katoličkog blagdana - Uskrsa na misi u blagdanskoj razdraganosti nazočilo mnoštvo članova ZHRM.

23. 04. 2009.

U katoličkoj katedrali Presveto Srce Isusovo u organizaciji Veleposlanstva RH održan uskrsnji koncert s čarobnim zvucima orgulja i trube i solistima prof. dr. Mario Perestegijem i doc. dr. Marinom Zokićem, na koncertu je nazočilo dvjestotinjak članova Zajednice.

05. 05. 2009.

Treća sjednica Predsjedništva ZHRM-a, donesena Odluka za zaposljavanje administrativnog tajnika i usvojen je izgled nove vizit kartice ZHRM-a. Na kraju su uslijedili dogovori oko predstojeće sjednice predsjedništva sa jednom točkom - Bitola.

8. i 9. 05. 2009.

Multimedijalna manifestacija - hepening na kojem je svoje zajedništvo Mreža za multikulturalno društvo pokazala na djelu.

**12. 05. 2009.**

Članovi šahovskog kluba Zajednice Hrvata u Makedoniji pokazali su svoje vještine na III šahovskom (internom) turniru.

**15. 05. 2009.**

U konferencijskoj dvorani EU centra s početkom u 12:00 održana javna tribina „Multikulturalizam” na kojoj su panelisti bili gđa Najčeska, gg. Damjan Sedar, Ljatif Demir, Žarko Trajanoski i Rubin Zemon.

**19. 05. 2009.**

U prostorijama ZHRM s početkom u 20:00 sati u omažu Barbare Jaskimovske naučili smo što je životni put, a uz pjesme i slike zavoljeli smo još više prirodu, ljudje i život u potpunosti.

**21. 05. 2009.**

Četvrta sjednica Predsjedništva ZHRM-a, završila je s Odlukom – stavom da molimo Veleposlanstvo RH u RM za pomoć u rješavanju problema u Bitoli.

22. 05. 2009.

U organizaciji slovenskog društva „Franc Prešern” i veleposlanstva RS u RM povodom obilježavanja dana slovenskih prosvjetitelja nekoliko naših članova sudjelovalo je na cijeloj manifestaciji.

27. 05. 2009.

U prostorijama Vlade RM delegacija ZHRM se susrela s g. Lepavcovicim, koji je obećao potporu i usmjerio nas na konkretne institucije u cilju što veće realizacije naših aktivnosti.

**PREDSJEDNICA ZHRM
mr. sc. Snježana Trojačanec**

Aktivnosti Ogranka ZHRM - Bitola

Jedna od prvih aktivnosti je organiziranje tečaja hrvatskog jezika. Djeca različitih uzrasta su s radošću prihvatile novu učiteljicu hrvatskoga jezika tako da nestripljivo iščekuju slijedeće satove. Do sada je održano u prosjeku po dva sata mjesечно, a posebno ističemo izvanrednu komunikaciju učiteljice hrvatskog jezika Elene koja je uspjela približiti hrvatski jezik i kulturu našim najmlađim članovima. Djeca su imala i odgovarajuće aktivnosti povezane s hrvatskim blagdanima i učenje o hrvatskoj kulturnoj baštini.

Ističemo izvanrednu suradnju s katoličkom crkvom „Presveto Srce Isusovo“ kao i s našim župnikom Alojzom Letonjom koji je bio nazočan i prilikom održavanja većine naših aktivnosti. U planu je organiziranje radionica duhovne obnove, kao i zajedničke aktivnosti u obilježavanju hrvatskih blagdana. Najmlađi članovi Ogranka redovno pohađaju nastavu vjerouačke kod s. Mirjam Dološić koja je član ZHRM, a „zadužena“ za učvršćivanje i širenje pozitivne energije među našim članovima. Vjerouačku se organizira na hrvatskom jeziku što je značajno i za tečaj i promidžbu hrvatskih vrijednosti među najmlađima.

Održavamo suradnju i s humanitarnom Udrugom "Sv. Vinko Paulski" u čijem rukovodstvu su i naši članovi. Zajedničkim snagama smo do sada organizirali više koncerata i u potpunosti slijedimo aktivnosti Udruge.

Tako su uskrni praznici proslavljeni s humanitarnim koncertom u organizaciji Ogranka, "Vinkove konferencije", Glazbene škole iz Bitole i Društva Slovenaca "Triglav". Koncert je održan u crkvi "Presveto Srce Isusovo" 20. ožujka. Program se sastojao od koncerta dječjeg zbara "Zvončinja" pod ravnateljstvom Marine Korunovske, a uz klavirsku pratnju Vere Popove. Prigodne tekstove su priredili članovi Ogranka ZHRM Bitola.

Poslije koncerta smo organizirali druženje na kojem je nazočio i slovenski konzul g. Mojsov, kao i članovi Društva Slovenaca "Triglav", koji su izrazili svoje zadovoljstvo zbog zajedničke suradnje i spremnost za buduću suradnju.

Sredinom ožujka u Dubrovniku koordinator Ogranka ZHRM - Bitola i dopredsjednik ZHRM-a su bili nazočni na sastanku Središnjeg odbora Hrvatskog svjetskog kongresa (HSK) na kojem su predstavili aktivnosti ZHRM. Dogovorena je i konkretna suradnja s Maticom iseljenika iz Dubrovnika, te s predsjednikom Nacionalnog vijeća Hrvata Crne Gore dr. Miroslavom Marićem, a ostvarni su kontakti s Hrvatskim građanskim društvom iz Kotora, te podružnicom Matice iseljenika iz Dubrovnika.

Članovi Ogranka ZHRM-Bitola se redovno okupljaju u privremenim prostorijama, družeći se i razmjenjujući informacije, misli i ideje. Osobito nam je draga nazočnost naših umirovljenika koji uvjek doprinose veselom raspoloženju.

Pri Ogranku ZHRM-Bitola aktivno djeluje Povjerenstvo za izmjenu i dopunu Statuta ZHRM. Članovi povjerenstva (Nikola Posavac, Jurak Zoran i Dimitrovska Petar) su dali konstuktivne prijedloge za dopunu i izmjenu Statuta ZHRM, a pripremili su i Pravilnik o poslovanju Ogranka ZHRM-Bitola.

U tijeku su pripreme za organiziranje izleta u obližnjem izletištu sela Niže Polje gdje je predviđeno druženje uz pjesmu i ručak.

Koordinator Ogranka ZHRM – Bitola

Ogranak U Štipu

08.03.2009.g.

Skromno s osobnim sredstvima, samoinicijativno smo proslavili Dan žena mada Ogranak ZHRM - Štip službeno slavi Dan majki. Većina članica je ipak bila prezadovoljna jer takva druženja ženama, majkama, radnicima sve više trebaju.

10.03.2009.g.

Nekoliko dana smo po kućama naših Hrvata prikupljali rabljene stvari za Karitas u Skoplju. Robu smo predali kada smo bili na misi polnočki u Skoplju.

14.03.2009.g.

Veći broj naših članova sudjelovalo je u akciji "Posadi drvo" za bolju i zdraviju budućnost. Među akcijašima bili su i učenici koji pohađaju školu hrvatskoga jezika u Štalu.

22.03.2009.g.

Prvi dan proljeća građani Štipe obilježavaju masovnom posjetom znamenitostima grada - brdu Isar. Svi koji se popnu na sami vrh bacaju po 40 kamenića preko brda, u vieri da to donosi sreću, a svi mladi koji nisu još u bračnim vodama zadnji kamen nose doma i stavljaju ispod jastuka. Ovom tradicionalnom običaju priključili su se i članovi našeg Ogranka ZHRM-Štip, a pri povratku smo posjetili dvije obitelji Hrvata.

05.04.2009g.

Na Cvijetnicu naši članovi Dimčova, Petrova, Janez i Mateta odnijeli su cvijeće na vječne domove naših Hrvata koji više nisu među nama, a do jučer su bili naši najmiliji i redovni članovi ogranka.

11.04.2009g.

I ove kako i svake godine članovi Ogranka ZHRM-Štip su bili nazočni u katedrali "Presveto Srce Isusovo" u Skoplju na Veliku subotu na Misi u slavi uskrsnuća Isusa Krista.

26.04.2009g.

Za pravoslavni praznik Sv. Nedelje nekolicina članova ogranka priključila se tradicionalnom obilježavanju blagdana u istoimenom manastiru u blizini grada na kojem je sudjelovalo oko 30 000 vjernika.

10.05.2009g.

Dan majki naš je ogrank je proslavio po drugi put. Uz lijepu glazbu i ugodno druženje neki naši članovi su i zapjevali, što nam je dalo ideju da uskoro osnujemo mali zbor.

16.05.2009g.

N.U. Knjižnica "Goce Delčev" u Štalu je organizirala promidžbu knjige hrvatskog pisca Tomislava Marijan Bilosnića iz Zadra "Ispovjed izlišnoga čovjeka". Dragom gostu naša glasnogovornica je predstavila rad ogranka i izrecitirala pjesmu Kalinića "Mi koji smo daleko".

Koordinator ogranka Ivan Kašuba

Ukoliko netko može i želi donirati izgradnju katoličke crkve u Štalu račun je: **30000000262324**, Deponent **Komerčijalna Banka - Skoplje**. Ordinariat **Skopske Biskupije sa naznakom za crkvu u Štalu**.

ZHRM - Ogranak Kumanovo

07.02.2009.

Prvi put od pokretanja inicijative za osnivanje Ogranka ZHRM u Kumanovu u Domu kulture „Trajko Prokopiev“ okupili su se članovi Zajednice iz Kumanova i gosti: predsjednica ZHRM Snježana Trojačanec, članovi Predsjedništva Nada Mojsova, Violeta Krstić, Ivan Šišak, tajnik Anton Kuljevan, predstavnici Katoličke crkve monsinjor Anton Cirimotić i don Mate Jaković te predstavnici Organka ZHRM - Štip Katica Dimčova i Dolores Kašuba Petrov. Nakon pozdravnih riječi gostiju uslijedilo je druženje i upoznavanje Hrvata iz Kumanova, Skopja i Štipa.



Hrvati iz Kumanova posjetili izložbu Vučedolska kultura u Etnološkom muzeju u Skopju

28.02.2009.

Blagoslov hrvatskih obitelji i domova

Hrvatske obitelji, koje su izrazile želju, posjetio je predstavnik Katoličke crkve, don Mate.



Jaković i blagoslovio njihove domove.



Uskršnja misa u Skoplju



14.03.2009.

Održao se Osnivački i izborni sabor ogranka Kumanovo.

Dana 14. ožujka 2009. godine u Domu kulture „Trajko Prokopiev“ u Kumanovu održan je Osnivački i izborni sabor Ogranka ZHRM u Kumanovu, na kojem je nazočilo 49 članova od kojih je bilo 36 redovnih i 13 izvanrednih.

U svečanom dijelu Sabora, pokraj predsjednice ZHRM Snježane Trojačanec s članovima predsjedništva, bili su nazočni Pero Stojanovski, Ministar obrazovanja i znanosti Republike Makedonije, zastupnica u Sobranju Republike Makedonije Darka Petručevska, predstavnici Katoličke crkve monsignor Anton Cirimotić i don Mate Jaković, izaslanica Veleposlanika Republike Hrvatske u Republici Makedoniji Ivana Perić i predstavnici iz Ogranka ZHRM - Štip.

U radnom dijelu jedini kandidat za koordinatora bio je g. Jakov Lambaša, koji je jednoglasno sa 36 glasova izbran za prvog koordinatora ogranka Kumanovo. Za administratora ogranka izabran je Davorko Ruff. Na Saboru je donesena i odluka o osnivanju Odbora ogranka:

Odbor za organizaciju svečanosti, državnih praznika, izleta i putovanja

Odbor za mlade, šport i rekreaciju

Odbor za projekte, suradnju s nevladinim udrugama i sponzorstva i

Odbor za statutarna pitanja i druge pravne akte.

Na kraju Sabora predsjednica ZHRM-a gospođa Snježana Trojačanec predala je koordinatoru pečate ogranka Kumanovo. Nakon što je Sabor završio s radnim dijelom, uslijedilo je druženje uz domjenak, koji su pripremili članovi ogranka.

**Zorica Trajčevska
Jakov Lambaša**



Osnivački i izborni sabor ogranka Kumanovo

Multikultura

U konferencijskoj dvorani EU centra s početkom u 12:00 održana javna tribina „Multikulturalizam” na kojoj su panelisti bili gđa Najčeska, gg. Damjan Sedar, Ljatif Demir, Žarko Trajanoski i Rubin Zemon. Svi su govorili o multikulturalizmu i neophodnosti razvijanja aktivnog suživota, i njegovanju različitosti kao prilog bogatstvu Makedonije.

Violeta Krstić



Hepening općine Centar

Povodom obilježavanja Dana EU u organizaciji Općine "Centar" i Grada Skopja 8. i 9. svibnja Mreža za multikulturalno društvo pozvana je da svojom raznolikošću bude dio ove multimedijalne manifestacije. Prvog dana svojim delicijama, karakteristikama i zajedništvom Mrežu za multikulturalizam predstavili su: Udruga Armenaca u RM, Zajednica Crnogoraca u Republici Makedoniji, Zajednica građana ruskih sunarodnjaka u RM "MR-Most", Udruga Slovenaca "Franc Prešern" i Zajednica Hrvata u RM. Nadamo se da će napori za multikulturalizam i priznavanje prava na različitost uskoro i u Makedoniji oživjeti u punoj snazi.

Snježana Trojačanec



RUBIKON IZ RIJEKE U SKOPJU

Na Međunarodnom festivalu pantomime u Skopju koji je održavan od 9. do 14. ožujka sudjelovala je predstava "Inter Net Works" riječkog Kazališta "Rubikon" i pobrala dugotrajni aplauz publike.

Nafestivalu pantomimenazvanom "Panphys" koji se održava po drugi put, u subotu su nastupili riječki umjetnici Kazališta "Rubikon" s predstavom "Inter Net Works", redatelja Zvonimira Peranića. Igrom tijela i neartikuliranim oglašavanjem pantomimičarki Ivane Peranić, Natali Bosić, Ivane Butković, Tare Grbčić, Petre Kožara, Ive Santini i Mateje Vuković, dočarale su današnjicu otuđenog čovjeka punog informacija, a siromašnog duhovnim vrijednostima, što ga navodi na agresivnost u svim njijansama života.

Izražajnom igrom svojih gipkih tijela, a osobito glasovnim efektima, mlade pantomičarke ostvarile su interakciju s publikom i pobrale dugotrajan aplauz.

Pokraj riječkog "Rubikona" na festivalu su sudjelovala i kazališta iz Francuske, Finske, Bugarske, Indije i Makedonije. Jedinstvena nagrada pripala je pariškoj predstavi "Monolog sa koferom pantomimičara" Gerasima Dešlieva, učenika slavnog francuskog umjetnika Marsella Marso.

Marija Damjanovska

Pogled iz Hrvatske

Djeca neće biti ostavljena ulici

Suzbijanje nasilja među mladima je tema podjednako važna i za Hrvatsku i za Makedoniju. Upravo je to bio povod našeg susreta s prvim čovjekom Šibensko-kninske policijske uprave Ivicom Kostanićem koji borbu s ovim zlom stavlja među svoje prioritete.

- Nećemo dozvoliti da djecu preuzeme ulica - energičan je načelnik Šibensko-kninske policijske uprave Ivica Kostanić, koji i pored toga što je kratko na ovoj funkciji, borbu sa ovim zlom stavlja na prvo mjesto. On sasvim odlučno uvodi suvremene načine rada i djelovanja u suzbijanju nasilja kod mladih i u borbi protiv maloljetničke delikvencije, koja je u posljednje vrijeme u porastu u Hrvatskoj. Njegovo dugogodišnje iskustvo pokazuje da na tom planu treba vrlo pozorno djelovati, a novi načini djelovanja u prestrukturiranim policijskim krugovima zahtjevaju aktivan odnos i suočavanje s problemima mladih u društvu, a s posebnim akcentom na vandalizam i razbojništva koja su ujedno i najteži oblici kaznenih djela čiji su počinitelji učenici. Osnivanje Savjeta za prevenciju



u kome složno sudjeluju gradske vlasti, škole, roditelji, policija, pravosuđe, centri za socijalnu skrb je samo jedan segment u nastojanju da se stane na put zlu kojim su krenuli mnogi mladi. Njih po pravilu najčešće predvode dvije-tri devijantne osobe i involviraju ih u razna krivično-kaznena djela.

- Dosada smo išli s represijom, koja je postigla odredjene kratkoročne ciljeve u smislu da smo zatvaranjem i micanjem s ulice pojedinih delikvenata dobili mirno stanje, ali pokazalo se da represija na duge staze definitivno ne može riješiti problem nasilja kod mladih-, decidan je Kostanić. O poduzetim mjerama u tom smislu, ističe on, policijski djelatnici već održavaju

ekudativna predavanja u školama koja se odnose na vandalizam i nasilje među djecom. Glavne crte policijskog djelovanja i angažmana odvijaju se u skladu sa zahtjevima i preporukama Europske Unije.

U toj konstelaciji i u Republici Makedoniji već funkcioniрају slični Savjeti za prevenciju nasilja kod mladih. Iskustva obje zemlje govore da je obitelj fundamentalna karika u cijeloj priči. Ali, u ova dinamična vremena, kada su roditelji obuzeti borbom za egistenciju obitelji, najčešće nemaju vremena za svoju djecu. Vrijeme koje im ostaje vrlo rijetko koriste na pravi način oko odgoja djece..

Milena Georgievska

Croatia osiguranje proširila posao u Makedoniji

Nakon tvrtke za životno osiguranje, "Croatia osiguranje" u Makedoniji je otvorila i Društvo za neživotno osiguranje. U povodu toga 20. svibnja u Skopju održana je prigodna svečanost na kojoj je Hrvoje Vojković predsjednik Upravnog odbora "Croatia osiguranja" Hrvatske istakao kako tvrtka nastavlja svojim razvojem i pokraj gospodarske krize. Hrvatske tvrtke prošle godine u Makedoniji su investirale 10 milijuna eura.

Nakon četvorogodišnjeg rada tvrtke za životno osiguranje "Croatia osiguranje" u Makedoniji je otvorila i Društvo za neživotno osiguranje. Na svečanosti u povodu toga, pokraj mnogobrojnih gospodarstvenika nazočili su i ministar gospodarstva

Makedonije Fatmir Besimi, predsjednik Gospodarske komore Branko Azevski i hrvatski veleposlanik Ivo Kujundžić.

S kapitalom od 3.250.000 eura tvrtka želi pridonjeti podizanju kvalitete i usluga tržišta osiguranja u Makedoniji, naglasio je Hrvoje Vojković.

- I pokraj krize i recesije "Croatia osiguranje" nastavlja svoj razvoj u regiji i s investicijom od 3.250.000 eura. U Makedoniji želi pridonijeti podizanju kvalitete usluga, kao i cijelokupnom razvoju tržišta osiguranja, koji u mnogim oblastima nije razvijen, posebno u imovinskom, poljoprivrednom i zdravstvenom - rekao je Vojković.

Proširivanje djelatnosti "Croatije osiguranja" pozdravili su ministar

Besimi i veleposlanik Ivo Kujundžić, koji je pri tom naglasio da su hrvatske tvrtke prošle godine investirale 10 milijuna eura u Makedoniji.

Hrvatska podržava akciju makedonske Vlade za investiranje i samo prošle godine hrvatske tvrtke su investirale 10 milijuna eura, a ove, nastavlja se proširivanje djelatnosti "Croatia osiguranja" i nekih drugih tvrtki. Kujundžić je izrazio i zadovoljstvo i robnom razmjenom između dvije zemlje, koja se kako je rekao, godišnje povećava za 30 posto i prošle godine dosegla je više od 300 milijuna eura.

Marija Damjanovska

Glazba je smisao moga života. Glazba je nešto najljepše što si čovjek može darovati.

JASMINKA ČAKAR JEDNA JE OD NAJBOLJIH MAKEDONSKIH PIJANISTICA

Sjedimo u prostranom salonu profesorice, poznate pijanistice Jasminke Čakar. Veliki glasovir, umjetničke slike, prekrasni komadi namještaja u duborezu, udobne fotelje i hrpa albuma na stolu. Svaki djelić toga ugodnog ambijenta odiše ukusom, zrači ljubavlju, povezuje uspomene. Kroz velika staklena vrata cvjetovi iz vrta unose mirise proljeća. Pijemo kavu uz ukusne kolačiće, prelistavamo albume. Među mnogobrojnim fotografijama pogled se zadržava na već izbljiđenoj slici predivne dvokatnice. Saznajemo, to je kuća obitelji Čakar u Bitoli. Naša sugovornica suznih očiju gleda sliku sa sjetom, a sjećanja se vraćaju.

H. R. Potječete iz ugledne, imućne i poštovane obitelji. Kakav je životni put obitelji Čakar?

J.Č. Pred očima vidim našu veliku dvokatnu kuću s prostranim vrtom punim cvijeća i atraktivnim bazenom jedinim u Bitoli. Moja obitelj, otac Vladimir, majka Nadežda, starija braća Ivan i Kiril živjela je u izobilju. Nisam bila svjesna tog bogatstva, družila sam se s djecom siromašnih obitelji. Poslije rata moj otac, poštovani dopredsjednik grada Bitole, sin bogataša i dio visokih krugova, školski kolega Kemala Ataturka i zapamćen u Bitoli s ružom u reveru iz njegovog vrta, bez ikakvih dokaza, proglašen je vojnim bogatašem, iako su svi u Bitoli znali da je bogatstvo Čakarovih od njihovih predaka i ništa nije stećeno za vrijeme rata. Cijeli imetak je konfisciran, a otac je ostao bez posla.

Sa samo 8. godina u mojim vijugama zabilježen je taj užasni trenutak kada sam trčala za špeditorskim kolima koja su odvozila naše pokućstvo. Bio je to veliki šok koji će pamtitи sve dok živim. Baka Lenka tada me je zaglila i skupa smo plakale. Cijela obitelj preseljena je u jednu sobu bez tavana. Moja braća nisu mogla izdržati pritisak takve situacije i otišli su na studij u Zagrebu



Jasminka Čakar rođena je u Bitoli. osmogodišnju školu završila je u rodnom gradu. S 14. godina odlazi u Zagreb. Zagreb je grad u kome Jasmina Čakar počinje

glazbeno obrazovanje. Prijemni ispit kod profesorice Ire Švarc otkriva veliko iznenadenje, otkriven njezin nesvakidašnji talent. Slijedi niža glazbena škola, srednja i Fakultet glazbene umjetnosti u klasi poznatog pijaniste Darka Lukića. Poslije deset godina provedenih u Zagrebu vraća se u Bitolu gdje predaje pijano i povijest glazbe u Srednjoj Glazbenoj školi. Bitola postaje pretjesna za ambicije mlade talentirane pijanistice. Odlazi u Skopje i prihvata ponudu korepetitora u Makedonskoj operi i baletu. Godine 1967. pozvana je da predaje na Visokoj glazbenoj školi, današnjem Fakultetu za glazbenu umjetnost gdje je tri godine asistent znamenitom pijanistu Vladimиру Krpanu kod kojega je 1975. godine magistrirala. I danas je mentor poslijediplomcima iako je u mirovini.

koje su uspješno završili. Kasnije je slijedio i moj odlazak u taj divni velegrad Hrvatske.

H.R. Naslutili ste, u početku nejasno, da ste Zagreb zatekli u jednom od njegovih razdoblja. Zato Vas je zbunio duh grada Zagreba. Vjerovali ste, naivno, da ćete ga osjetiti kao što namah osjetite velegrad čim mu na pločnik zakoračite. Kakvi su bili Vaši dojmovi i koliko ste vezani za Zagreb? Kako su ti dani ostali u sjećanju?

J.Č. Imala sam 14. godina. Živjela sam u centru grada u blizini Ilice. Bila

sam okupirana vježbanjem, no braća su mi bila velika potpora. Misleći o tome, prisjećam se, nesumljivo, vrlo karakterističnih zagrebačkih manifestacija i sjećam se zanosne preobrazbe cijelog grada u tim godinama, a pogotovo njegova "srca".

Tih 10 godina provedenih u Zagrebu nosim ih i danas u srcu. Bile su to nezaboravne, godine u kojima sam upijala način življenja, kulturu, umjetnost, manire, družbe s prijateljima s kojima i danas kontaktiram. Među njima je Arsen Dedić, Tereza Kesovija, Rada Čupić, Gordana Petrović, Renata Donavold i mnogi drugi. Druženje na Fakultetu klasične glazbe osobito na studentskim zabavama na kojima sam svirala i pratila na pijanu kolegice koje su studirale solo pjevanje, nezaboravna su.

Nakon završetka studija, nastupala sam u Zagrebu gdje sam održala i solistički koncert, zatim po svim većim gradovima Hrvatske. Bila su to lijepa vremena. Neke spoznaje urezane duboko u sjećanje.

H.R. Dest godina provedenih u Zagrebu niste ni primijetili, odjednom ste stali i zamislili se. Misao vam je zaustavila korak da biste samo u nju zakoračili. Vratili ste se u Makedoniju iako ste kao izrazito talentirana pijanistica imali velikih mogućnosti za usavršavanje umjetničke karijere i primamljivih ponuda za zapošljavanje. Ostaje pitanje. Zašto?

J.Č. Vukli su me korijeni, nostalgija, moja rodna Bitola, moja Makedonija, roditelji i velika ljubav koju sam od malena nosila u srcu za predivnu i najdražu baku na svijetu, Lenku. Moja baka davala je ljubav, spokoj, ulijevala sigurnost. Bila je omiljena u našoj obitelji i znancima u Bitoli.

H.R. Ništa se ne zbiva bez razloga. Suze su se kotrljale s lica slavne pijanistice Jasminke Čakar u trenu prvih zvuka orgulja na Božićnom

koncertu u katedrali Presveto srce Isusovo. Lice joj se ozarilo, osjetila je blaženstvo. Otkud suze u čaroliji orgulja?

J.Č. U sprezi intimnih i povijesnih vrijednosti ostaju sjećanja.

U blizini stana u kojem sam živjela uzdizala se zagrebačka katedrala koju sam vrlo često posjećivala. Tamo sam otkrila čarobnost orgulja. Kroz plamen svijeća u tom zanosnom zvuku osjećala sam se kao u nekom divnom samo mom svijetu. To su bili prekrasni trenutci blagostanja, spokoja i neizrečene molitve.

H.R. Jasmina Čakar profesorica, savršeni pedagog na Fakultetu za glazbenu umjetnost, dobitnik prestižnih nagrada. Koja od tih nagrada je Vama najdraža?

J.Č. Za dugogodišnji rad dobila sam mnogo nagrada, plakata, zahvalnica i priznanja. Među nagradama spomenula bih samo nagrade povodom praznika 11. Oktomvri, 13. Noemvri, a najdraža nagrada na koju sam vrlo ponosna dobijena je od Sveučilišta "Sveti Kiril i Metodij" iz Skopja za izvrstan rad sa studentima, pohvalu za dobrog pedagoga, uspiješnog profesora.

H.R. Paralelno s pedagoškim radom aktivno nastupate kao solist. „Jasminka Čakar jedna je od najboljih makedonskih pijanistica”, ističe se u eminentnim umjetničkim glazbenim krugovima. Nastupali ste u velikim gradovima Europe. Recite nam o Jasminki Čakar znamenitoj pijanistici.

J.Č. Nastupala sam kao solist, s Makedonskom filharmonijom na Ohridskom ljetu, Skopskom ljetu i kao pijano pratnja svjetskim instrumentalistima i opernim pjevačima. Nastupila sam u Parizu, Londonu, Rimu,



u gradovima Sicilije i mnogim gradovima Europe. Putovanja su divna stvar za što svjedoči hrpa albuma punih fotografija s tih prekrasnih glazbenih nastupa, druženja i mnogo stečenih prijatelja. Nikada nisam osamljena. Tu su moji prijatelji i glazba. Glazba je smisao moga života. Glazba je nešto najljepše što si čovjek može darovati.

H.R. Uspješna profesorica, znamenita pijanistica no Vi ste i savršena mama uspješnog sina Emila i bakica predivne curice Dea.

J.Č. Sin Emil je najsavršeniji osjećaj, ispunjenje duše i svijetla točka, moja najjača snaga. Ponosna sam što sam ga sama odgojila. No rastao je s bolom bez očeve ljubavi. Uspješan je pilot. Osnovao je obitelj, a mala unuka Dea pobuđuje radost, ulijeva spokojstvo. Zahvaljujući njoj "život mi je uljepšan do neba", kako znam često reći svojim prijateljima. Dok moj sin prelijeće nebo, tješi me veseli smijeh i pružene ručice nestasne unuke.

H.R. Napravili ste bezbroj humanitarnih i dobrotvornih koncerata. Član ste Odbora orgulje za Skopje i Makedoniju u prikupljanju umjetničkih djela i sudionik na Donatorskoj izložbi za orgulje.

J.Č. Godinama sam sudionik u humanitarnim i dragovoljnim koncertima kroz cijelu Makedoniju. Ne znam im broja. Darovati glazbu za pomoći dječoj bolnici, za izgradnju ili obnovu crkvi, za oboljele od raka, za starce u domovima, za tiskanje monografija, za ... još puno toga je veliko veselje i zadovoljstvo. To je ujedno darivanje i primanje ili kako ja to nazivam podjela ljubavi.

H.R. Sudionik ste u projektima Zajednice Hrvata u RM. Možemo li se nadati Vašoj nazočnosti u još nekim projektima Zajednice??

J.Č. Na Ohridskom ljetu s tenorom Zoranom Daskalovskim otvarali smo Izložbu "Zbogom infinitiv" akademskog slikara Dubravka Naumova, projekt ZHRM i Ministarstva kulture RM. Nedavno sam bila sudionik u glazbenom dijelu zajedno s mojim prijateljima Milkom Eftimovom - mezzosopran i Hristom Arsovim - tenor u projektu Omaž Barbare Jakimovske. Najavljuje se sudioništvo u projektu proslave Dana državnosti Hrvatske. Dolazim utorkom družiti se u prostorijama Zajednice. Vesele me ti susreti i vraćaju sjećanja na Zagreb. Želim surađivati u projektima ZHRM. Činim to s ljubavlju. Samo me pozovite...

mr. sc. Ljerka Totč Naumova





Večer poezije i glazbe članova ZHRM

Uzbuđenje je vladalo te tople lipanjske noći kada su pjesnici, članovi književne sekcije zauzeli mjesto na podiju prostorije ZHRM-a, a u gledalištu nije bilo dovoljno stolaca za sve posjetitelje. Pokraj mnogobrojnih članova Zajednice priredbu su pratili Miljenko Nenadić iz Veleposlanstva RH u RM za politička pitanja, književnici iz Društva pisaca Makedonije, sveučilišni profesori, umjetnici, predstavnici Ministarstva kulture, nekih udruga i mnogi obožavatelji lijepih književnih riječi, koje je predsjednica Snježana Trojačanec pozdravila, a potom u gledalištu uživala u programu.

Slijedio je uvod Ljerke Totch Naumove u manifestaciji naslovljenoj Večer poezije i glazbe. Treptaj pjesničkog odgresa u riječima:

“ Vjerovanja kažu da se nešto od duše predaka nastavlja u nama **”**

Slušajući taj glas iskrenosti davnih vjerovanja potražen je očekivani govor o sebi u stihovima knjige "Između dva neba", u koju je upleten cijeli niz osjećaja, razmišljanja i sjećanja Hrvata u Makedoniji - priliv i odliv neobuzdanog vremena. Između istine o istini srastanja sa životom kao sa zrnom te istine na dlanu, s one strane vremena, uzburkanih potisnutih paralela koje odvaja i vraća na polazište, povlačeći udaljenost zavičaja i nove domovine. Pjesnički svjetovi svjedoci mnogih događaja jer pjesnici postaju pripovjedači životnih priča, polazne točke jedne sadašnjice, ukrštanje obzora, sukob

između prošlosti i sadašnjosti, zabilježeni u vremenskoj distanci, držeći se stiha."

Ivana Ramljak predstavila mladeži nastupila je među prvima. Čitala je stihove naših dragih pjesnikinja Ane Bukvić i Božane Marković koje su sada u Hrvatskoj.

Iz Štipa pjesnikinja Dolores Kašuba-Petrov rasplakala je nazočne čitajući pjesmu "Istarska broj pet", lirske riječi kroz sjećanje na djetinjstvo u Dubrovniku. Dolores koja ima uvijek razumijevanja za druge i pročitala je također i pjesmu odsutne Ljiljane Kalinić-Ordev naslovljenu "Mi koji smo daleko".

Točili su se stihovi i poneka riječ iz životopisa koje je voditeljica Totch Naumova spontano otkrivala kroz govor s pjesnicima.

Pjesnikinja Jadranka Čadinovska upućuje nas na sv. Misu u katedrali "Presveto srce Isusovo", na glas i poruku Evanđelja. Taj glas treperi, s porukama nosi blaženstvo i spokoj Duha Svetoga. Jadranka je pjesmu "Duša koja sjaji" posvetila jednoj časnoj sestri.

Ana Gajzer Kalić - Vasiljević pjesnikinja koja već ima objavljenu jednu zbirku pjesama, govorila je o svom rodnom Đakovu, mjestu s predivnom katedralom i velikim orguljama u kojoj se vjenčala, u kojoj su krštene njezine dvije kćeri - sjedištu umjetnosti i znanosti. Iz bogatog stvaralaštva čitala je kratke lirske besjede izniknute iz duše.

Pjesnikinja Barbara Jakimovska odlučila se za njezine pjesme

koje nose mudre i snažne poruke, spokoja i veselja. Voditeljica je najavila jedno iznenadenje, - mladi naraštaj koji uči hrvatski jezik, kako se ne bi zaboravio.

Mali pjesnik učenik Ivo Đordjević, jedan je od sudionika na Natječaju rešetaračkih pjesničkih susreta za djecu. Za čudo Ivo nije imao tremu. Ivo je vješto govorio o stvaranju pjesama, o školi, o dobrim ocjenama, baki i bratiću s kojima vježba hrvatski jezik. Procitao je dvije pjesme pune dječje mašte i čistoće hrvatske riječi. Nazočni su dugo, dugo pljeskali. Na kraju pjesničkog dijela najavljen je gost večeri - Goran Ančevski, član Društva pisaca Makedonije koji je ujedno i recenzent knjige "Između dva neba". Goran se predstavio predivnom pjesmom "Žena".

Čulo se štimanje klavijature kao znak početka glazbenog dijela večeri.

U ovom dijelu nastupila su braća Klaudio i Ivan Hodej na harmonici i klavijaturama uz žice gitare pod vještim prstima Saše Đordjevskog i Božidara Vidovića. Svirali su hrvatske pjesme. Klapa "Dobra volja" uključila se u glazbeni dio večeri i zapjevale su Marija, Renata, Gordana, Jasna, Suzana, Ljerka, pridružile su se članice crkvenog zbora i mnogi nazočni. Sviralo se i pjevalo do kasno u noć, sve dok pjesmarica braće Hodej nije odlistala i poslijednju stranicu.

mr.sc. Ljerka Totch Naumova



AUGUST ŠENOA

(1838.-1881.)

August Šenoa je najutjecajniji i najplodniji hrvatski pisac 19. stoljeća i istinski tvorac moderne hrvatske književnosti. Iстvorenemno znakovito je pridonio standardiziranju i izražajnosti suvremenoga hrvatskoga jezika, kao i buđenju nacionalne svijesti u Hrvata. Radio je i stvarao u književnom razdoblju protorealizma (1860.g.-1881.g.) Razdoblje započinje ukidanjem apsolutizma, a završava godinom Šenoine smrti. Uvrijeme protorealizma August Šenoa je najznačajniji književnik. Uz njega u tom razdoblju stvaraju još: Ivan Perkovac (urednik "Pozora" i "Vijenca", pisac pripovijedaka "Župnikova sestra" i "Stankovačka učiteljica"-svojim načinom realističkoga pisanja djelovao je na Šenou), Josip Eugen Tomić (roman "Melita", "Zmaj od Bosne"-dovrsio je Šenoinu "Kletvu") i Luka Botić (pišac poezije prosječne vrijednosti- "Bijedna Mara"). Šenoa u ovo razdoblje uvodi nešto novo, a to je svjesno izbjegavanje patetike koja je bila karakteristična za književnost koja je stvarana u vrijeme ilirizma.

Šenoa se okušao u svim književnim žanrovima, a najveći umjetnički dojem ostvario je kao romanopisac. Osobito, utemeljiteljsko mjesto u povijesti hrvatske književnosti, Šenoa zauzima povijesnim romanima, naročito romanom "Zlatarevo zlato", koji se smatra prvim uspјelim romanom hrvatske književnosti. Okosnica romana je sukob plemića Stjepka Gregorijanca i Zagrepčana u 16. stoljeću sa središnjom pričom o ljubavi između plemića i građanke Dore. Šenoa je napisao još četiri povijesna romana: "Čuvaj se senjske ruke", "Seljačka buna", "Diogeneš" i "Kletva".

Šenoini povijesni romani u kojima je događaje dočaravao živopisno i s puno strasti, opisujući monumentalne masovne scene, vrtoglave prijelome u radnji i snažne i izražajne likove, u onodobnoj hrvatskoj javnosti imali su poglavito ulogu nacionalnog buđenja, a smatra se da je više učinio za izražajnost i standardizaciju suvremenog hrvatskog jezika od cijele plejade rječnikopisaca i jezičnih savjetodavaca.

Interes za prošlost obilježio je i u stihovane povijestice: "Kugina kuća", "Propast Venecije", "Šljivar", "Smrt Petra Svačića", "Anka Neretvanka", "Vinko Hreljanović", "Božja plahtica", "Prokleta klijet", i dr. Pisao je novele i romane iz suvremene tematike: "Prijan Lovro", "Prosjak Luka", "Kranfil s



pjesnikova groba", "Kanarinčeva ljubovca", "Branka" i dr. Oprobao se i u pjesništvu. Manje je značajan kao ljubavni, a više kao politički i socijalni pjesnik. U mnogim pjesmama izražavao je pokretačke ideje svojega doba i politički program Strossmayerova narodnjaštva. On je osnivač i moderne kajkavske dijalektne poezije. Napisao je i jedno dramsko djelo "Ljubica".

U hrvatskoj javnosti Šenoa se najprije pročuo kao novinar s političkim člancima i feltonima iz Praga za list "Pozor", kojima udara temelje i modenom hrvatskom feltonu, a povratkom u Zagreb, bavi se i kazališnom kritikom. Kao ravnatelj i dramturg Hrvatskog zemaljskog kazališta kritizira njemački repertoar i snažno se zalaže za radikalni zaokret prema klasičnoj i suvremenoj francuskoj, talijanskoj, slavenskoj, a posebice izvornoj hrvatskoj dramskoj književnosti.

Šenoin model povijesnog romana izvršio je veliki utjecaj na hrvatsku povijesnu prozu, i on će dominirati hrvatskim romanom sve do početka 20. stoljeća. Napisavši u manje od dvadeset godina opus od preko dvadeset knjiga, Šenoa je zasnovao modernu hrvatsku književnost na svim poljima. Kakav bi oblik imala ne samo hrvatska pisana riječ, nego i kultura općenito, da nije bilo Šenoe - nemoguće je i zamisliti.

August Šenoa rođen je u Zagrebu 1838. od oca Aloisa, Nijemca i majke Terezije, Slovakinje. U Zagrebu završava pučku školu a gimnaziju u Pečuhu. Studira pravo u Zagrebu i Pragu, ali nije diplomirao. Povratkom u Zagreb najprije radi u listu "Pozor", zatim kao ravnatelj i dramturg Hrvatskoga zemaljskog kazališta, te postaje gradski bilježnik, potpredsjednik Matice hrvatske, gradski senator, urednik "Vijenca". Prevodio je s francuskog, češkog, njemačkog i engleskog. Supruga mu se zvala Slava i imao je šestero djece. Umro je mlad u 43. godini života, ali je unatoč tome obilježio cijelo jedno razdoblje hrvatske književnosti, na razmeđi romantizma i realizma, koje se naziva "Šenoino doba", a u novije vrijeme i razdoblje protorealizma.

Marija Damjanovska



Povijest Hrvata

DOSELJAVANJE HRVATA U DANAŠNJU POSTOJBINU

Pitanje podrijetla Hrvata nije do danas posve objašnjeno. O najranijoj hrvatskoj povijesti sačuvano je vrlo malo izvora na temelju kojih bi se mogli donijeti sigurni zaključci. Stoga se u proučavanje Hrvata, često uključuju i drugi znanstvenici - arheolozi, jezikoslovci, antropolozi i dr. koji našoj spoznaji dodaju nove podatke. Postoji nekoliko teorija o podrijetlu Hrvata. Ono što se sa sigurnošću može tvrditi jest da se Hrvati ubrajaju u skupinu slavenskih naroda, te da se ni danas ni u prošlosti niti po jeziku niti po običajima niti po imenima i nazivima mjesta nisu bitno razlikovali od pripadnika ostalih slavenskih naroda.

Hrvatska su se plemena naselila na područje današnje Hrvatske na kraju VII. i početku VIII. stoljeća. Proces doseljavanja trajao je dugo. Tijekom preseljenja Hrvatima se na putu ispriječila država Avara, nomadskog naroda koji se nešto ranije naselio u Podunavlju.

Poslije je nastala predaja prema kojoj su se na čelu sedam hrvatskih plemena, koja su se doselila u novu postojbinu, nalazila petorica braće

i dvije sestre. Oni su, navodno, vodili svoje suplemenike od ravnica današnje Poljske preko Karpatskog gorja i Panonske nizine do Jadranskog mora. Prema povjesničarima doseljavanje Hrvata nije bilo tako jednostavno kako je prikazano u predaji.

Na svome su se putu prema jugu Hrvati često sukobljavali s narodima, napose s Avarima i Romanima, ali su ponekad i surađivali s njima. Naviknuti na šumu, klonili su se neseljenih mjesta. Kad bi im se ispriječio neki grad, osvojili bi ga, a često i razorili. Najpoznatiji grad, koji su Hrvati opsjedali i zauzeli, bila je Salona, glavni grad antičke pokrajine Dalmacije. To se zbilo 614. godine. U osvajanju Salone pomagali su im Avari. Avari su mongolski narod koji je sredinom VI. st. prodrio u Europu

Palača Dioklecijana oko koje je nastao Split

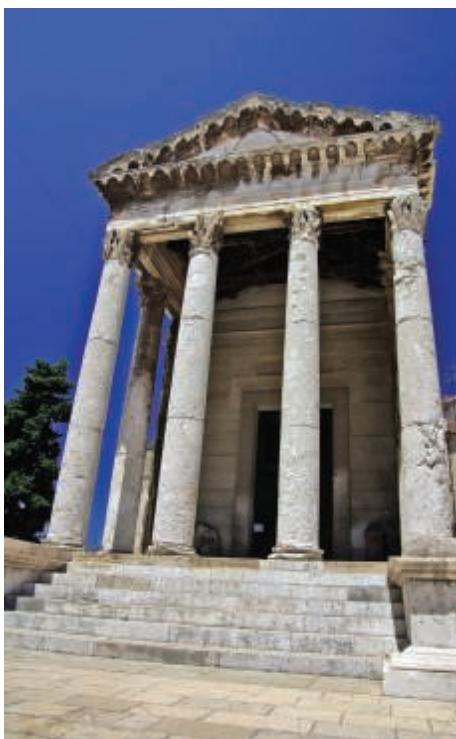


i porobio mnoge narode. Zadržali su se sve do početka IX. st. kada ih je franački kralj Karlo Veliki pobjedio i uništio, tako da već trećeg decenija ovog stoljeća nestaju iz Europe.

U doba doseljenja u novu postojbinu Hrvati su u velikoj većini još uvijek bili pogani. Vjerovali su u prirodne sile i više bogova. Primjerice, bog groma - vrhovni bog Hrvata i Slavena - nazivao se Perun, dok se božica proljeća zvala Vesna.

Crkva Sv.Križa u Ninu iz 9. stoljeća





Hrvati su bili u doticaju s kršćanstvom još od doseljenja u VII. st. ali su dugo čuvali svoje poganske običaje i vjeru. Tek kad su Franačka i Bizant poslali misionare da propovijedaju i naučavaju kršćansku vjeru, stanje se počelo mijenjati. Posebno je značajan dolazak redovnika benediktinaca u IX. stoljeću (najstariji katolički red), koji su širili i kulturne obzore hrvatskih knezova, plemića i običnog stanovništva. Zasluzni su za crkveno graditeljstvo i za razvoj pismenosti. Hrvatima su donijeli pismo beneventanu. No, većina Hrvata prihvatile je crkveni obred na staroslavenskom jeziku i uporabu pisma glagoljice. To su pismo na poticaj bizanskog cara stvorili i među Slavenima širili misionari braća Konstantin (Čiril) i Metod. Njihovi su učenici dospjeli u Hrvatsku i proširili glagoljicu. Specifičan hrvatski oblik uglate glagoljice zadržao se u uporabi u crkvi na nekim područjima, primjerice na otoku Krku, sve do najnovijeg doba.

Dugotrajni proces pokrštavanja Hrvata završen je tijekom IX. stoljeća. U drugoj polovici tog stoljeća osnovana je prva hrvatska biskupija u gradu Ninu, nedaleko Zadra. Prihvaćanjem kršćanstva Hrvati su ušli među europske kulturne narode.

Na prostoru današnje Hrvatske ljudi su živjeli još u prapovijesno doba.. Tragovi obitavanja čovjeka starijeg kamenog doba (tzv. neandertalca) pronađeni su u okolici Krapine u Hrvatskom zagorju. Krapinski je čovjek živio u spiljama u manjim skupinama. Potkraj starijeg kamenog doba pojavio se tzv. "razboriti čovjek", homo sapiens, koji je usavršio oruđa za rad i gradio nastambe ukopane u zemlji. Ostatci takvih nastambi nađeni su u svim dijelovima Hrvatske, a najstariji su na obali Dunava i uz jadransku obalu i otoke.

Jedno od najpoznatijih nalazišta iz bakrenog doba je Vučedol kod Vukovara gdje se izrađivalo keramičko posuđe i odakle potječe znamenita vučedolska golubica (3000. do 222. g.pr.Kr.)

Prvi poznati narodi koji su nastavali područje današnje Hrvatske bili su Histri, Liburni, Japodi i Delmati, koji su živjeli uz Jadransko more, te Iliri i Panonci u kontinentalnom prostoru. Poslije su se doselila i plemena Kelta. U području južnog i srednjeg Jadrana u IV. st. prije Krista nastale su grčke kolonije Issa na otoku Visu, Pharos na Hvaru, Korkyra na Korčuli i Traugurij (Trogir). Sukobljavali su se Libirnima i Histrima, koji su zaustavili njihovo napredovanje prema sjeveru.

Potkraj stare ere Rimljani su zavladali na današnjem prostoru Hrvatske i osnovali pokrajine Panoniju i Dalmaciju. U doba cara Dioklecijana u IV. st. napravljena je podjela na tri dijela. Na Dalmaciju sa središtem u Saloni (danasa Solin), Savsku Panoniju sa središtem u Sisciji (danasa Sisak), Drugu Panoniju sa središtem u Sirmiumu (danasa Srijemska Mitrovica). Rimljani su izgradili mnoge gradove i ceste koje su ih povezivale. Do danas su očuvani neki spomenici rimskog graditeljstva poput Dioklecijanove palače u Splitu, Amfiteatra u Puli i Eufrazijeve bazilike u Poreču.

“ Prema švicarskom Institutu za genetiku IGENEA u žilama Hrvata teče samo 20 posto slavenske krvi, a čak 34 posto ilirske, odnosno 4 posto više nego kod Albanaca.

Od Kelta Hrvati su naslijedili 18 posto genetskog profila, 12 posto od germanskih plemena i po 8 posto od Feničana i Helena.”

Marija Damjanovska



LJUBICA KOLARIĆ-DUMIĆ iz Rijeke

LJUBICU KOLARIĆ-DUMIĆ dragu učiteljicu i književnicu susreli smo na Pjesničkim susretima u Rovinju. Ugodan razgovor vodili smo uz kavicu i krik galebova na sunčanoj rivi. Prelistavali smo njezinu knjigu pjesama "Obasjana suncem" koju su svi sudionici dobili na dar od organizatora susreta. Iz bogatog životopisa poznate hrvatske književnice Ljubice Kolarić- Dumić izdvojili smo:

Rođena je 7. kolovoza 1942. Kukujevci, Srijem. Osnovnu je školu završila u rodnom mjestu, gimnaziju u Vinkovcima, a Pedagošku akademiju u Rijeci, gdje je do umirovljenja radila kao učiteljica hrvatskoga jezika.

Cijeli radni vijek, četrdeset i tri godine, kao učiteljica hrvatskoga jezika posvećuje se učenicima, objedinjujući ljubav prema djeci, hrvatskomu jeziku, književnosti i dramskoj umjetnosti.

Osim rada u školi aktivno sudjeluje u mnogim kulturnim zbivanjima. Tako organizira i vodi mnoge književne susrete u Rijeci. Od 1994. godine član je prosudbenog povjerenstva za literarni izraz »LIDRANO-a» za osnovnu i srednju školu Primorsko-goranske županije i Natjecanja «Zlatna ribica» za literarne i novinarske radove Hrvatske matice iseljenika za hrvatske škole u inozemstvu.

Član je Društva hrvatskih književnika. Dobitnica Godišnje nagrade Grada Rijeke za 2006.godinu, za izuzetan doprinos dječjoj književnosti i pjesništvu za djecu. Pjesme su joj prevedene na slovenski, albanski i ukrajinski jezik.

Pjesme Ljubice Kolarić-Dumić su zastupljene u čitankama za pučke škole, a više njenih pjesama uglazbili su Ljuboslav Kuntarić i Natalija Banov. Piše poeziju i prozu.

Objavila je sljedeće knjige :

"Raskrižje", Otokar Keršovani, Rijeka, 1983. "Sva u srcu", Školske novine, Zagreb, 1985. "Vratit će se, zemljo", Školske novine, Zagreb, 1991. "Molitva za Hrvatsku", Tiskara "Rijeka", Rijeka, 1992. "Stazama jutra"(izabrane pjesme), Hrvatsko filološko društvo, Rijeka, 1995. "Uz baku je raslo moje djetinjstvo", Srijemski Hrvat, Zagreb, 1997. "S vjetrom kroz godinu", Adamić, Rijeka, 1999. "Od proljeća do proljeća", Adamić, Rijeka, 2003. "Od proljeća do proljeća", drugo izdanje, Adamić, Rijeka 2004.

"Obasjana suncem, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje izabranih pjesama", Hrvatsko filološko društvo, Rijeka, 2005. "Izašli iz priče", Adamić, Rijeka, 2005. "Igrajmo se radosti, izabrane pjesme za djecu", «Hrvatska riječ», Subotica, 2006. i drugo izmijenjeno izdanje, «Srijemski Hrvat», Zagreb, 2007. «Ja se mraka ne bojim», Adamić, Rijeka, 2008. «Rijeko, grade, djetinjstva sretnog», pjesmarica i nosač zvuka CD, «Srijemski Hrvat», Zagreb, 2008.

ZEMLJO, NE ŠUTI

Orača i sijača trebaš
Njiše se žito.
Vjetrovi sa svih strana
Donose nemir.

Ruke nečije tamo
Sanjaju travke meke.
Zemlja je tvrda, ispucana,
Ni nebo ne plače više.

Samo sunce još uvijek
Istom nas snagom grije.
Zemljo, ne šuti,
Čudne smo snage puni.

Grudi ne otvaraj, Zemljo,
Samo raširi ruke.
Suzama umjesto kiše
Livade ćemo zaliti.

LJUBICA KOLARIĆ-DUMIĆ



Mladi pjesnik iz Zagreba

Kristijan Perković

Kristijan Perković rođen je u Zagrebu, 24. siječnja 1989. godine u obitelji akademski obrazovanih roditelja Završio je XVIII. jezičnu gimnaziju u Zagrebu. Tijekom dvojezičnog programa u okviru redovnog školovanja, uz njemački i engleski jezik uči i talijanski jezik.

Intenzivni program učenja njemačkog jezika omogućava mu stjecanje njemačke jezične diplome C1 European Frame Work.

Aktivno je sudjelovao u nekoliko projekata «Goethe Instituta», te na srednjoškolskim natjecanjima iz njemačkog i hrvatskog jezika. Za vlastite poetske uratke na hrvatskom jeziku dobio je pohvale hrvatskih pjesnika Borisa Marune i Ljerke Totch Naumove.

Na svečanoj akademiji podjele maturalnih diploma, recitira izvatke iz Goetheovog «Fausta», na njemačkom jeziku.

Obrazovanje nastavlja na Zagrebačkoj školi za ekonomiju i management gdje je redovni student druge godine. U slobodno se vrijeme bavi sportom.

Naši mladi pjesnici

Iz teka posjetitelja hrvatskog jezika

USPIJEŠAN IVO

Učiteljica jučer, na času iz kemije
uputila mi je pitanje svoje :
"Kako Ivo uvijek uspiješ doma
najbolje uraditi zadatke moje".

Obradovan i sretan,
eto mene ko iz topa:
"Tata mi je pomogao tekstom,
a mama mi onda nacrtala kistom".

A tako znači,
to je fora,
šta ti tata radi,
a šta li mama tvoja?

Tata mi je farmaceut, a pravnica mama
nikad joj ne moram rijeći, sve za školu ona uradi sama.
tata mi se nađe, hvala mu do neba,
na internetu traži, kad mi nešto treba.

Vremena imam i igrati se s djecom,
zadovoljno zviždim, i sretan sam tako
svima ovdje mogu riječi
da učiti je uvijek lako.

Ivo Đordjevski VII b 2008
Osnovna škola "11 Oktomvri"

Ljeto u mom gradu

Još jedno ljeto došlo je u moj grad
i pitao sam se što će sad.

Zašto je profesorica opet došla
kad je škola davno prošla.

Zašto me sad u učionici primila
kad me s jedinicom davno otpilila.

I pita mene ona was ist das
a ja od gradiva nichts ne znam.

Ali onda švabica vrissnula
gotovo da me za zid pljesnula.

Ja joj reknem da ohladi
A ona meni pljusku po glavi.

I tako tužan kući pošo
a onda dedek došo
pa me pita zakaj sam tak tužan sad
a ja mu reknem, jer je još jedno ljeto došlo u moj grad.

Antun Matošević
učenik I razreda gimnazije „Josip Broz Tito“

Kristijan Perković

ANĐEOSKE OČI

Padaju zvijezde, s neba, male.
A dvije najveće na mene pale.

Te dvije zvijezde su tvoje oči
Koje se sjaje u tihoj noći.

K'o munja i blijesak u oluji,
Oko mene strast zuji.

Taj sjaj i ta bistrina,
Probijaju kroz mene k'o
mač od čelika i lima.

Srce mi otvaraš,
Ali ranu ne stvaraš.

Vučeš me van iz mraka i tmine.
Pjevanjem prekrasne anđeoske himne.

Vodiš
me visoko do svojih dvora,
Viših od neba, većih od mora.

Da li je ljubav, da li je sreća,
Nema od toga zagonetka veća.

Sada se ovom raju divim,
Možda sam umro, možda još živim.

Kristijan Perković

Zagreb, 24.04.2002.

Povjest naših gradova

Zadar - svaki put ljepši i bogatiji

“ Gradovi uglavnom imaju po jednog sveca zaštitnika ali zbog siline napada u prošlosti Zadar je odredio čak 4 sveca zaštitnika koja su ga po vjerovanju njegovih žitelja štitila od uništenja. **”**

Zadar, grad preko 3.000 godina povijesti, sagrađen na središtu hrvatske obale, okružen otocima, s bogatim zaleđem, zaštićenom lukom, rušen u ratovima i potresima te iznova građen, svaki put ljepši i bogatiji. Prvi pisani spomen o životu naselja Jadera s područja današnjeg Zadra zabilježili su i prvi stanovnici, pleme Liburna u 4.st. pr.n.e. Naselje se razvija kroz stoljeća sve dok ne poprimi karakter grada pod vladavinom Rimljana u 2.st.

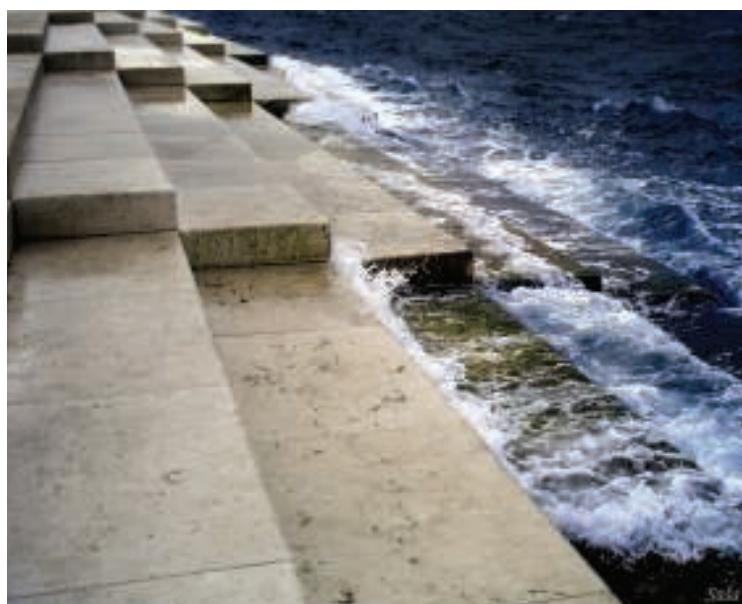
Prolazeći povjesni put mijenja imena u Issa, Zara da bi početkom 7.st postao glavnim gradom Dalmacije i upravno središte bizantskog temata. Izmjena vladara kroz stoljeća: od Mlečana, Napoleona, hrvatsko ugarskih kraljeva, austrijske i talijanske vladavine pa sve do prijenosa Federativnoj Jugoslaviji, konstantno mijenja izgled i funkciju grada. Zahvaljujući spremnosti svojih stanovnika da kroz stoljeća očuvaju identitet grada Zadar opstaje i svaki put postaje sve ljepši i postojaniji.

Gradovi uglavnom imaju po jednog svetca zaštitnika, ali zbog siline napada u prošlosti Zadar je odredio čak 4 svetca zaštitnika koja su ga po vjerovanju njegovih žitelja štitila od uništenja.

Sveti Šimun (Bogoprimac) - najomiljeniji zadarski svetac. Po predanju držao je Isusa pri rođenju u Jeruzalemu, te stoga postaje zaštitnik porodilja i budućih majki koje žele muški porod. Danas se tijelo nalazi u zlatno-srebrnoj škrinji iz 1380.g. smještenoj iznad glavnog oltara koju je dala napraviti kraljica Elizabeta sa željom da nakon tri kćeri rodi sina.

Sveti Krševan (Krizogon) - glavni je zaštitnik grada, na Dan Sv. Krševana, 24.studenog, slavi se i Dan grada Zadra. Kao lik viteza u oklopu na konju nalazi se na grbu i zastavi grada te na više spomenika i građevina u gradu. Crkva sv. Krševana jedna je od najljepših spomenika romaničke arhitekture u Hrvatskoj.

Sveta Anastasia (Stošija) - U Biogradu i Zadru se slavi 15.siječnja, a kako joj dan mučeništva pada na Božić, vjeruje se da je bila primalja na Isusovom rođenju pa je



prikazuju sa škarama u ruci. Zbog tog simbola vjeruju da je zaštitnica cenzure tiska, a u novije vrijeme zazivaju je protiv glavobolje i grudnih bolesti.

Sveti Zoilo - manje poznati zadarski svetac. Bio je svećenik u gradu kraj Akvileje u 3.st. Nakon mučeničke smrti Sv. Krševana izvukao je njegovo mrtvo tijelo iz mora koje se na čudan način spojilo s odsječenom glavom i pokopao ga kod svoje kuće. Osim toga uzeo je u zaštitu tri sestre mučenice (Irenu, Kijonu i Agape) koje mu je preporučila na skrb Sv. Anastasia. Zbog svojih dobročinstava tijelo mu je nakon smrti preneseno u Zadar gdje se štuje kao jedan od zadarskih zaštitnika.

Zadar je danas zaštićen arhipelagom zadarskih otoka od utjecaja otvorenog mora, što je imalo veliku važnost u razdoblju dominacije pomorskog prometa. Na kopnu mu zaleđe čini prostrana ravnica Ravnih Kotara, koja mu omogućava nesmetano prostorno širenje, po čemu se razlikuje od drugih primorskih gradova. Masivom Velebita zadarsko je područje oštro odijeljeno od Like i kontinentalnog dijela Hrvatske, što je tek u najnovije doba izmjenjeno izgradnjom autoceste, odnosno tunela Sveti Rok.

Zahvaljujući diplomatskim igrama, ali i nejasnom stavu pregovarača iz Kraljevine SHS, Rapaljskim ugovorom (12. studenog 1920.) Zadar je pripojen Italiji kao enklava na istočnoj obali Jadrana. U njenom sastavu Zadar je ostao sve do 1945. godine. 1921. godine proglašen je slobodnom lukom, te proživiljava razdoblje talijanske uprave u čudnoj atmosferi lažnog izobilja. To je razdoblje intenzivne talijanizacije i iseljavanja Hrvata i gospodarskog propadanja grada uslijed neprirodne izolacije od zaleđa. Danas je Zadar srce Dalmacije i Hrvatske.

Prema popisu stanovništva iz 2001., Zadar broji 72.717 stanovnika. Po veličini je, nakon Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka, peti grad u Hrvatskoj. No prema najnovijim MUP-ovim procjenama za 2008. godinu broj stanovnika se popeo na 91.238, i tako nastavio trend razmjerno najbrže rastućeg grada na hrvatskoj obali Jadrana, što je i razumljivo s obzirom na uvjete koje ima, od zemljopisnog položaja, klime, i prostranih Ravnih Kotara u svom zaleđu.

Goran Adamovski

Promidžba Bilosnićeve knjige u Skopju

Roman poznatog hrvatskog književnika Tomislava Marijana Bilosnića "Ispovijed izlišnog čovjeka" preveden je na makedonski jezik i u subotu u Skopju promoviran. Naklada je uslijedila nakon što je prje dvije godine Bilosnić dobio prvu nagradu za zbirku pjesama "Tigar" na pjesničkoj manifestaciji "Ilinden".

Prvi roman Tomislava Marijana Bilosnića napisan o tjeskobnim hrvatskim sedamdesetim godinama, tada hvaljen i osporavan, za promicatelja i prevoditelja na makedonskom jeziku Hrista Krstevskog, uopće ne sliči prvijencu, jer kako je rekao, prema svim kriterijima modernog romana, bez sumnje radi se o nadarenom i zrelom stvaraocu, koji uspješno brodi kroz brojne Scile i Haridbe monološko asocijativnog izraza, koji se gradi oblikovanjem procesa unutarnje svijesti glavnog junaka, koji se čak i ne objavljuje u prvoj osobi jednine, što je najteži pristup u literaturi.

"Znajući unaprijed tu slatku ili gorku tajnu, Bilosnić se snagom svoje bogate imaginacije, rijetke erudicije i darovitošću uspješno nosi s njom u svih 29 glava svog romana prvijenca", naglasio je Krstevski i uporedio zatim Bilosnića sa slavnim piscima europske moderne.

Bilosnić je izrazio zadovoljstvo što je ova njegova knjiga sada dostupna makedonskim čiteljima u kojoj su, kako je rekao, dijelom nazočni pravi ljudi, a neki i s pravim imenima, iako to izgleda nestvarno. Ali, naglasio je, za mene je ova knjiga bila dugo vremena prošlost zajedno s periperijama koje su se slijedile u bivšem režimu, sve dok jedna mlada profesorica nije nedanov magistrirala na njoj upoređujući je i analizirajući s opusom Janka Polića Kamova, a što je u svojoj rezenziji svojevremeno učinio i Igor Mandić.

Bilosnić je govorio i o suradnji s makedonskim piscima, koja datira iz 70-ih godina prošlog stoljeća, no prekinuta u ratno vrijeme i obnovljena njegovim sudjelovanjem na pjesničkoj manifestaciji "Ilinden" 2007. i dobijanjem prve nagrade za zbirku pjesama "Tigar".

Proteklih dana Biloasnić je boravio i u Štipu i Tetovu gdje je takođe predstavljen njegov roman "Ispovijed izlišnog čovjeka".

Na makedonski jeziku preveden je ili kako navodi prevoditelj i pjesnik Risto Jačev. Za ovu knjigu Bilosnić je ove godine dobio nagradu "Crvena ruža" Elbasana u Albaniji. Inače ljubitelji poezije u Makedoniji Bilosnića znaju po njegovoj zbirci "Ljubavnici iz Aleksandrije" koju je na makedonski preveo prije 15 godina Branko Cvetkovski.

Tomislav Marijan Bilosnić, prošlogodišnji dobitnik hrvatske nagrade "Dubravko Horvatić", dosada je objavio oko 80 knjiga - proze, poezije, za djecu i slikarskih monografija, jer je on i slikar.



Barbara Jakimovska**BITI S NJIM**

Biti s njim znači stišati u sebi sve oluje strahova i strasti i unjeti svjetlost i blaženstvo u svoju dušu.

Biti s njim znači unjeti vjeru, ljubav i mir u svoje srce i obući na sebe košulju najsretnijeg čovjeka na svijetu.

Biti s njim i biti mu predan znači da će u nama uništiti sve želje za plodovima karme koja će kad se to dogodi izgubiti svoju moć.

Biti s njim to znači osjetiti sigurnost u sebe i svemu oko sebe i doživjeti dodir vječne radosti koja poput simfonije izlazi iz naše duše u silnoj želji stapanja s njim.

Biti s njime neprestano znači da ćeš osjetiti kako su sve stvari i pojave prožete duhom jedinstva što će nam odskrinuti vidike u njegovu stvarnost i pretvoriti taj trenutak u vječnost.



CROATIA AIRLINES

HOTEL MRAMOR**PODRAVKA****Uredništvo:**

„Hrvatska riječ“ Skopje ul.
Nikola Parapunov bb, zgrada
8, Skopje.

Tel/Fax: +389 30 79 533
Poštanski pretinac 832

Izdavač: ZHRM - Skopje

Za izdavača:
Snježana Trojačanec

Glavni urednik:
Marija Damjanovska

Lektor:
Sandra Nikolova

Redakcija:
Marija Damjanovska
Snježana Trojačanec
Ljerka Totch Naumova
Goran Adamovski
Anton Kuljevan.

Fotografija:
Vlaho Brandolica

Tisk:
Cetis Print - Skopje

Grafički dizajn i priprema:
Ana Andreeva

BESPLATNI PRIMERAK**AACLANTIS FM**

Restoran
RAGUSA

**PANTERMOS**